

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

599

2004

ՔԻԹԵՂՐ, ՇԵՐԻՔԻՆ

ԳԸՆՕՆԻՔ, ՔԻԹԵՂԼԸՐԸ

ՊԵՅԱՆԸ Ի Ի ԶԵՐԻՆԵ

ՍՏԱՄՊՕՒՏԸ

Ե. Պ. ՉԸՉԸԸՆ ՊԵՍԵՐԵՆԵՍԻՆԻ

1862

552-42

(599)

ՔՒԹԵՆՊԸ ՇԵՐԻՓԻՆ

ԳԵՆՕՆԻՔ* ՔՒԹԵՆՊԸ ԵՐԸ ՊԵՅՇԵՆԸ ԻՒՕՆԻՐԻՆԸ

Ահարը Աբեգին Քիթապարը ձե՞ լազըն վե ձե՞
Լարը ելե պեր եերե Բօժլառնարը :

ՔՒԹԵՆՊԸ Շ Էրիֆին պաշգա պաշգա փարչա-
լարը այրը Քիթապար տըր . պաշգա պաշգա տե-
հըրլերտե՝ կեօնակեօն ատեմլերտեն՝ պին պեշ եիւզ
սենետեն զիյատե վագըթ իչինտե եազըլմըշ : Պու
Քիթապարըն ճեմիսի էվվելա այրը այրը ճիլտլեր
իտի . եանի՝ հեր պիր ատեմին եազտըղը էվվել-
տեն այրը իտի , պիր եերտե պաղլանմըշ տեյիլ
իտի . վե էկեր շիմտիյետեկին օնլար էօյլե գալ-
մըշ օլուպ , պիր Քիթապ իչինե թօփ օլունմասա
իտի , վե պիզիմ էլիմիգե տե էօյլե այրը կելսե իտի ,
օնլարըն գուվվեթի շիմտիքինտեն էքսիք օլմայա-
ճագ իտի . վե պիզ տախի օնլարա թամ շիմտիքի
կիպի իթիպար էտեճեք իտիք . Փագաթ գուլան-
մագ իչին պիր եերտե պաղլանմըշ օլմալերի տա-
հա միւնասիպ տիր : Իմտի էկեր պիր քիմսե պու
Քիթապարը էվվելտենքի կիպի այրը այրը պաղ-
լամագ իսթէսե , Ալլահըն Քելամը իւզերինե
պիր իթիպարսըղըղ գօյմուշ օլմազ : Շ իմտի ,
տեյիլ եալընըղ Քիթապի Շ Էրիֆին Ալլահըն
իլհամը իլե եազըլմըշ օլտուղունու կեօսթերմէք ,

*Բուհ էլ Գուտսուն թահրիգի իլե փեյղամպերլերտեն վե
Իհսուլլերտեն եազըլմըշ՝ վե իրիսթիան ճեմասաթը ինտինտե
իպթիտատեն պերու միւթէպեր թութուլուպ իսմլերի ֆիհ-
րիսթտե (ցանկ) գայտ օլունմուշ Շ Էրիֆ Քիթապար :

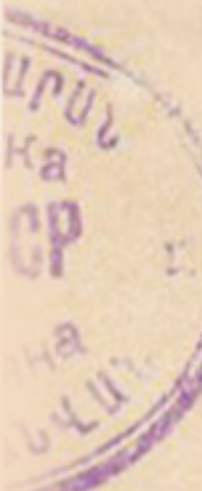
իլլա օնուն հէր պիր Վիթապը իչիւն տախի
այրը այրը իսպաթլար կէօսթէրէրէք օնլարըն
հէփիսինին տէ Ալլահտան իլհամ օլունմուշ վէ
իմտի Վանօնիք Վիթապլար օլտուղունու թաս-
տիք էթմէք՝ պիղէ լազըմ տրր :

Սոլսէսին պէշ Վիթապլարը թէքմիլ օլտուղ-
տա՝ տիգգաթ իլէ Ահտըն Սանտրղընտա սագ-
լանտը . “Վէ վագի՝ օլտու քի՝ Սոլսէս պու թէվ-
րաթըն սէօզլէրինի պիլթէմամ պիր Վիթապա
եազըպ պիթիրտիքտէն սօնկրա , Սոլսէս Րապ-
պըն ա՛հտ սանտուղունու գալտրրան Վէիլիլէրէ
թէնպիհ էտիպ տէտի . Պու թէվրաթ քիթապընը
ալըպ՝ Ալլահընըղ Րապպըն ա՛հտ սանտուղունուն
եանընա գօյուն , վէ օրատա սէնին եանընտա շա-
հիտ իչիւն օլա” : Ր (Օրէն . 11. 24, 25, 26 :
Վաքին շիւպհէսիղ ալէսսէվի յէ ճէմաաթըն գուլ-
լանմասը իչիւն՝ պու էօրնէքտէն մատէ պաշ-
գալարը տախի եազըլտը . շիւնքի քեահին-
լէրտէն մատէ դայրի ատէմ Սանտուղա եազլաշ-
մագ գատիր տէյիլ իտի . իմտի էկէր ճէմաաթ օն-
տաքինտէն պաշգա էօրնէքլէրէ մալիք օլմասա ի-
տի , Ալլահըն նօմօսու հագգընտա պիլկիսիղ գա-
լաճագլար իտի : Ամմա դայրի եազըլմըշլար տախի
վար իտիյի չօգ աշիքեար տրը . շիւնքի նօմօսուն
պիրի տէ , եէնի պիր փատիշահ օթուրտուղու
վագըթ՝ ասըլ քէնտի էլի իլէ օ թէվրաթ Վի-
թապընտան քէնտի իչիւն պիր սուրէթինի եազ-
մայր օնա պօրճ էյլէտի : Ր (Օրէն . 11. 18—20 :
Յոլսեպոս Աէհուտի Միւկըրի-
խին նագլինտէն էօյրէնիրիղ քի Սոլսէսին էմրի
իլէ Րարայէլիլէրին հէր պիր սըպթը իչիւն թէվ-
րաթ Վիթապընտան պիրէր սիւրէթ եազըլտը :

Ահտըլ Աթիգին Վանօնիք օլան Վիթապլարը

39145-67

Ազրաս տէվչիրիպ սրրայա գոյմուշ օլմասը , եանի՝
 Ազրաս պու իշի պաշլայրպ քէնտի վագթինտէն
 էվվէլ եազըլմըշ Վանօնիք օլան Վիթապլարը
 պիր եէրէ ճէմ էյլէմիշ օլմասը հագգընտա օլան
 զիւիւմէ գարշը պիր սէօյլէյէն պուլմայրը :
 Ա է սօնկրա տախի տինտար վէ ալիմ ատէմլէր
 հիմմէթի իլէ՝ սօնկրատան վէրիլէն Վանօնիք
 օլան Վիթապլարը՝ օ պիրլէրի իլէ գօ-
 նուլտուլար , թա Սատրգ տէնիլէն Սիմէօնուն
 (Թարիխի Տիւնեա 3702) վագթընատէք ,
 քի օ վագրթ ճէմիսի թէքմիլ օլտու , վէ օ վա-
 գրթտան սօնկրա Մհտըլ Մթիգին իշինէ Վա-
 նօնիք տէնիլէրէք հիչ պիր Վիթապ կիր-
 մէտի : Պու՝ Աէհուտիլէրին պէյնինտէ օլան սը-
 փարըշա տա մըթապրդ տըր . օնլար կէրէք Ազրա-
 սըն Մհտըլ Մթիգին Վանօնիք քիթապլէրինի
 պըրըպ պիր եէրէ կէթիրմիշ օլտուղունու , վէ
 կէրէք Մաղաքիատան սօնկրա օ Շէրիֆ Վիթապ-
 լէրին իւզէրինէ շէյ արթըրան փէյլամպէր օլմա-
 տըղընը պիր տիւզիյէ սապիթ էտէրլէր : Օ վա-
 գրթլարտա Վիթապի Շէրիֆ իւչ զըսմա , եանի
 Թէվրաթ , Փէյլամպէրլէր վէ Մաղմոսլարա թագ-
 սիմ օլունմուշ իտի , թահմին օլունուր : Այի պի-
 լիրիզ քի պու թագսիմ Վուրթարըճըմըզըն զէ-
 մանընտա վար իտի , չիւնքի քէնտիսի տէր . «Տա-
 հա սիզին իլէ իքէն , սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէր
 պունլար տըր քի՝ պէնիմ հագգըմա Մովսէսին
 Թէվրաթընտա վէ Փէյլամպէրլէրտէ վէ Մաղ-
 մոսլարտա հէփ եազըլմըշ օլան շէյլէր թէքմիլ օլ-
 մագ կէրէք : » Պու . ԻՊ . 44 : Պու թագսիմի
 Յովսեպոս տախի զիքը էտէր , վէ պու սրրայա
 գոյան Ազրաս օլտուղունու Աէհուտիլէր գապուլ
 էտէրլէր իտի :

Ահաբար Անկեղծ Բնութագրութեան Վանօնիք
օլմասը իւրեքինէ :

Ահաբար Անկեղծ պիր գաջ Վիթապար վար
տըր քի օնլարըն Գանօնիք օլմասընը իսպաթլար
իլէ կէօսթերմէք իչիւն կիւճիւք չէքէճէք իտիք՝
էկեր ևօգարտա զիքր օլունան իւչ սրրայա թագսիմ
օլունամուշլարըն իչինտէն օլմագսա իտիլէր , վէ
Վուրթարըճըմըղ տախի օնլարըն Վիթապի Շէ-
րիֆ օլտուգլարընը թաստիգ իթմէղսէ իտի : Վը-
րիստոս՝ կերէք Վիթապի Շէրիֆէ իթաթ
էթմէղլէր տէյու վէ կերէք օնլարըն եանկըշ թէվ-
սիր էտիպ քէնտի սրփարըշլարընը (աւանդու թիւն)
օնլարըն իւղերինէ գամմ էտերլէր տէյու տայի-
մա թագիր էտեր իտի Աէհուտիլէրի : Քագաթ
օնլար Վիթապի Շէրիֆին իւղերինէ պիր շէյ
ղամմ էթտիյինի՝ եախօտ օնտան պիր շէյ էք-
սիլթտիյինի տալա զիքր էթմէղ , պախուսուս
Վիթապի Շէրիֆի եանկըշսըղ պիր գանուն կի-
պի թութուպ , թէքմիլ էթմէք վէ էքսիք պը-
րագմամագ լաղըմ օլտուղունու օնլարա կէօս-
թերտիյի վագթլէրտէ , “Վիթապարըն թէֆ-
թիշ էտին” , տէտի քէնտիսի , “զիրա սիղ զանն
էտերսինիղ քի՝ օնլար իլէ էպէտի հայաթա մա-
լիք օլուրսունուղ , վէ պէնիմ իչիւն շէհատէթ է-
տէն օնլար տըր” : Հօհ . Ա . 39 : Վրիստոս՝ Սա-
գուկեցիլէրին եանկըշլըգտա օլտուգլարընը՝ օնլա-
րըն Վիթապի Շէրիֆ իւղերինէ պիլկիսիղ օլմա-
լարընա վերիը իտի . վէ քէնտիսի տայիմա Վի-
թապի Շէրիֆի պէօյիւք ըայէթ իլէ զիքր իտիպ
կէօսթերիը իտի քի Ալլահըն եանկըլմագ քէլամը
տըր : Պօղոս Վէսուլ տախի՝ Ահաբար Անկեղծ հագ-
գընտա սէօյլէտիյի վագթլթ՝ տէր “Մա՛սումլուգ-

տան պէրու Մ'զիզ Քիթապլարը պիլիրսին, քի
 օնլար սէնի՝ Յիսուս Քրիստոստա օլան իմանըն
 վասիթասի իլէ խէլասէ ա'լիմ էթմէյէ գատիր
 տիր : Պիթիւն Քիթապ' Մլլահ իլհամը
 իլէ տիր" : Բ ՏԻՃ . Գ . 15 , 16 : Բէսուլլար
 տախի օնլարը ԱԼԼԵՀԸՆ ԲԵԼԵՄԼԵԸԸ՝ ՀԵ-
 ՅԵԹ ՍԵՕՕՂԼԵԻ՝ ԱԼԼԵՀԸՆ ՍԵՕՕՂԼԵԻ Թէս-
 միյէ էտէրլէր : Ա է Քաւիթ փէյղամպէրին
 սէօզլէրի տախի Բուհ էլ Գուտս օնուն աղղը իլէ
 սէօյլէտիյինի կէօսթէրիլէր : Գարժ . Մ . 16 :
 Պետրոս Բէսուլլուն շէհատէթի տախի պէօյ-
 լէ թաստիգ իտէր . " Օիրա ատէմիրատէթի ի-
 լէ հիչ պիր զէման փէյղամպէրլիք կէլմէտի , իլ-
 լա Մլլահըն ա'զիզ ատէմլէրի՝ Մ'զիզ Բուհտան
 Թահրիգ օլարագ սէօյլէտիլէր " : Բ Պէր . Մ .
 21 : Իշթէ պու փէք էլզէմ մատտէ , եանի Քը-
 րիստոսուն վէ քէնտի Բէսուլլարըն վագթինտէ
 օլան Քիթապի Շէրիֆ գուսուրսուզ իտիյի ,
 վէ Մլլահըն իլհամը իլէ եազըլմըշ վէ եանկըլմազ
 գանուն սայըլըր իտիյի սապիթ օլունտու :

Իմտի շիմտիքի օլան հէփ Քիթապլարըն
 Գանօնի՞ք մի՞ տէյիլ մի աղնայալըմ տէյիլ ,
 օ վագըթ Քիթապի Շէրիֆտէ նէ՞ Քիթապ-
 լար վար իտիյինի թէֆթիշ էթմէմիզ լազըմ
 տըր : Աքքին պու կիւճլիւք վար տըր քի , նէ՞
 Քրիստոս՝ նէ տէ քէնտի Բէսուլլարընտան
 պիրի՞ քէնտի վագըթլարընտա պուլունան Քի-
 թապի Շէրիֆին իշինտէքի Քիթապլարըն իսմ-
 լէրինի այրը այրը զիքը էթմիշ տիր : Հա-
 գիգէթ օնլար օ Քիթապլարըն շօշունտան իս-
 պաթ կէթիրմիշ տիրլէր , վէ պիզիմ տէ պու
 գատար իսպաթըմըզ վար : ()նլարտան պու-
 նու տախի պիլիրիզ քի օ վագթըն Նէհուտի-

լէրին էլինտէ օլան Քիթապի Շէրիֆտէ Թէվ-
րաթ՝ Փէյղամպէրլէր վէ Սաղմոսլար վար իտի .
լաքին պունլար՝ շիմտի Քիթապի Շէրիֆին ի-
չինտէ նէ Քիթապլէր վար իսէ , օ վագըթ տա
թամ օնլար վար իտի վէ օնլարտան պաշգա եօղ
իտի կէօսթէրմէզ . իմտի սայըր եէրլէրտէն տա-
խի մալիւմաթ արամագ լազըմ տըր : Աէ
իշթէ Յոլսեպոս Լէհուտի Միւէրրիս պիզիմ իս-
թէտիյիմիզ մալիւմաթը պիզէ վէրիը : Քէնտիսի
Լճտըլ Լթիզին Քիթապլարընըն իսմլէրինի պի-
րէր պիրէր եազմագ , իլլա ճէմիսինին պիրտէն
հիսապընը վէրիը , օնուն եանկըշ օլտուղունա
ասլա շիւպհէ օլունամագ պիր գամի թարզ ի-
լէ : Պու շէհատէթ քէնտինին Լքիօնա գարշը
եազտըղը իլք Քիթապըն իչինտէ տիր : « Լլա-
հըն իլհամը իլէ եազըլմըշ տէյիւ միւսթաքիլ
ինանըլմաղա Փարզ օլան պիզիմ եալընըզ իկիր-
մի իքի քիթապըմըզ վար տըր » տէր : « Պունլա-
րըն պէշի Մոլսէսին Քիթապլարը տըր . Մոլ-
սէսին էօլմէսինտէն՝ թա Քիւրս փատիշահը
Քսէրքսէսին օղլու Լքտաշէսին փատիշահըղը զէ-
մանընատէք՝ Մոլսէստէն սօնկրա կէլէն փէյղամ-
պէրլէր օն իւշ Քիթապ եազտըլար : Աէ պագի
գալան տէօրթ Քիթապլար տախի՝ Լլահա իլա-
հիլէր վէ ինսանլարըն գուլլանմասը իչին էտէպ
ու ախլագ թալիմլէրի տիր : » Իմտի՝ Թէվէլ-
լիւտաթ , Խուրուճ , Ղ Եիլիլէր , Սայըլար վէ Իքին-
ճի Թէվրաթ՝ Մոլսէսին Պէշ Քիթապլարը օլ-
տուղու ալէսսէվիյէ գապուլ օլունուր : Աէ Յե-
սու , Քատըլար՝ Հուլթ Քիթապը տախի պէ-
րապէր , Սամուէլ , Փատիշահլար , Լասայի , Ե-
րեմիա՝ օնուն Քիղանլէրի իլէ , Լզեկիէլ , Ղա-
նիէլ , օն իքի Քիւշիւք Փէյղամպէրլէր , Յոք ,

Ազրաս, Ասթեր, Թեվարիսէր, Փէյղամպէրլէրին
 եազտըղը օն իւչ Քիթապլար սայըլըր : Գալան
 տէօրտիւ՝ Սէզամիր, Ամսալէր, Ալաի՛ղ, Ալասիլէր
 Ալասիսի տիրլէր՝ քի ճէման իկիրմի իքի էտէր, վէ
 իշթէ օլ վագթըն՝ Գանօնիք Քիթապլարը տա՛
 թամ շիմտիքի պիղիմ էլիմիզտէ օլանլար կիպի
 տիր : Աէ հէր նէ գատար պու Քիթապ-
 լար Աէհուտիլէր սայտըղլարը կիպի տէյիլ ի-
 կիրմի իքի, իլլա իկիրմի պէշ սայըլմագ տահա
 զիյատէ միւնասիպ իսէտէ, լաքին օ վագթթ Աէ-
 հուտիլէր էլիՓ պէ եազըլարը իլէ սայարլար
 իտիյի, վէ օ տա Աէհուտի լիսանընտա եա-
 լընըղ իկիրմի իքի եազը իտիյինտէն Հուլթ
 Քիթապը՝ Գատըլար Քիթապը իլէ սայըլմըշ տըր՝
 (վէ իհթիմալտըր տա քի օ ՍիւէլիՓին եազտը-
 ղը օլսուն) : Արեմիանըն Քիլանլէրի տախի քէնտի
 Փէյղամպէրլիյի իլէ պիրլէշտիրիլմիշտիր, քի պու
 տախի չօգ միւնասիպ տիր, վէ պունուն կիպի Աէե-
 միա Քիթապը տա Ազրասա, քի օնուն նագլիյէ-
 թինին տէվամը տըր, վէ օնուն իչիւն պազը իս-
 թամիալարտա ՚Ա Ազրաս տէնիր : Գագաթ պի-
 զիմ Քիթապի ՇէրիՓլէրիմիզտէ օն իքի այըր
 Քիթապ սայըլմըշ օլան Քիւչիւք Փէյղամ-
 պէրլէր՝ էսկի զէմանտէ տայիմա պիր Քիթապ
 սայըլմըշ իտի. վէ օնլարտան կէթիրիլմիշ իս-
 պաթլարտա տախի հէփիսի պիր սայըլմըշ պու-
 լունուր : Թասմինճէ՝ Գուրթարըճըմըզըն զէ-
 մանընտան թա Հոպսեպոսուն քէնտի Քի-
 թապընը եազտըղը վագթթատէք Քիթապի Շէ-
 րիՓէ թէպտիլաթ կիրմէսի ասլա միւմքինսիզ
 տիր, շիւնքի քէնտիսի տէ ՚էսուլլարա հէմասըր
 իտի, մատէմ քի քէնտիսի Պօղոս ՚էսուլուն Քը-
 րիսթիանլըղա տէօնտիւղիւ վագթթլարտա տօղ-

մուշ իտի . տէմէք տիր քի պու Րէսուլուն էօլիւ-
միւնտէն չօգ վագրթ էվվէլ Փայլի մըխտար սիննինէ
կիրմիշ իտի . վէ Յօհաննէս Րէսուլուն պունուն
էօլտիւյիւնտէն սօնկրա տա եաշար իտիյի իՏթիմալ
տըր: Պա խուսուս՝ Յովսեպոս ճիւմլէսինէ աշի-
քեար օլան պիր շէյ կիպի քէնտի շէհատէթի-
նի վէրիր . քէնտի միլէթի հանկը Քիթապլարը
Մլահանի կիպի գապուլ էթմիշէր իտիյինէ քէն-
տինին պիր շիւպհէսի օլմատըղընը կէօսթէրէրէք ,
“Մլահանի իլհամ իլէ օլտուղլարընը գապուլ էթ-
տիյիմիղ եալընըղ իկիրմի իքի Քիթապլարըղ վար
տըր” տէր :

Քիթապի Շ էրիֆին իշինտէ օլան Քիթապլա-
րըն սայրսընը թահգիգ էթմէք իշիւն ախէր շէհա-
տէթլէր տէ կէթիրէպիլիրիղ : Պութփէրէսթլիքտէ
պէօլիւմիշ , պիր գաչ էսկի Քրիսթիան Պա-
պալար՝ Քրիսթիանըղա տէօնտիւքլէրինտէ՝ Մհ-
տըլ Մթիգին Քիթապլարընըն Վանօնիք օլմա-
սընը թէֆթիշ էթմէյէ չօգ մէշղուլ օլտու-
լար վէ պիր գաչընըն թէֆթիշլէրինին նագլիյէ-
թի հալա շիմտիյէտէք մէվճուտ տըր : Մելիտոս՝
Սարգիկէ Ապիսկոպոսու , մախսուս պու շէյի էյի
թէվթիշ էթմէք վէ աղնամագ իշիւն Աէհուտիս-
թանա կիթտի : Ա է հէր նէ գատար քէնտի եազ-
տըղլարըղ ղայպ օլմուշ իսէտէ , Փագաթ Ալսերի-
ոս օնուն Մհտըլ Մթիգին Քիթապլարը իւզէրի-
նէ եաիտըղը Փիհրիսթի զիքր էտէր . պունտան կէօ-
րիւնիւր քի շիմտիքի պիզիմ Վարանիճէ Քիթա-
պի Շ էրիֆին ճիւմլէ Քիթապլարը օնուն կիւ-
նիւնտէ Վանօնիք սայրլըրլար իտի : Ա է Մելի-
տոս իլէ Յովսեպոսուն մապէյնինտէ օլան վա-
գրթ՝ եիւզ սէնէ պիլէ եօգ տըր . վէ պու գա-
տար պէմանըն արասընտա օնլարա պիր թէպտի-

լաթ կիրմէք թահմին օլունմազ : Մեխտոստան
ազ վագըթ սօնկրա Արոգինէս Ա՛հարը Ա՛թիգին
քիթապլարընըն իսմէրինի զիքը իտէր, քի ասըլ
պիզիմ շիմտիքի կիպի տիր : Քազաթ շու վար քի
օ Քիւչիւք Փէյղամպէրլէրի սայըյա ալմազ, քի
պու տա իհթիմալ տըր եա քէնտիսի վէ եա տա
թէսվիթինի ալան եանկըշըդ իլէ ունութմուշ
օլսուն, շիւնքի փէք աշիքեար տըր քի քէնտի օն-
լարը Քիթապի Շէրիֆ տէյու գապուլիտէր իտի
պա խուսուս քէնտի կէօսթէրտիկի սայըյա պա-
գարագ, էկէր օն իքի Քիւչիւք Փէյղամպէրլէր պիր
Քիթապ կիպի սայըլմայարագ տըշարը պըրագըլսա,
սայըսը մօլմազ : Արոգինեստէն սօնկրա արտ ար-
տա կէլէն՝ Քիթապի Շէրիֆին տէրունինտէքի
Քիթապլարըն սայըսընը վէրէն չօգ մէնշուր
քիմսէլէր վար տըր, վէ պու շէհաստէթլէրի տէ-
յիլ եալընըզ Քիլիսէ պապալարը վէրմիշ տիր-
լէր, իլա տախի չօգ Ապիսկոպոսլարտան իպա-
րէթ օլան Մինաթոսլար, վէ ճիւմլէսինինքի
տէ թամ պիզիմ շիմտիքի կիպի տիր, պուն-
լարը պիրէր պիրէր զիքը էթմէք ուզուն օտըու-
ղու իչիւն, պու Քիթապլարըն սայըսընը զիքը
իտէնլէրտէն պիր գաշընըն եալընըզ իսմինի վէր-
մէք եէթէր սայարըզ, քի պունլար տըր. Աթանա-
սիոս, Աիւրեղ, ()գոստինոս, Հերոնիմոս, Աու-
փինոս, Վաւոգիկէ Մինաթոսու՝ քէնտի ալթմը-
շընճը Վանունունտա, վէ Աարթագիւէ Մինա-
թոսու : Իշթէ կէօրտիւք քի Քիթապի Շէրիֆին
Վանօնիք քիթապլարըն իւզէրինէ էսկի ղէման ա-
տամլարընըն վէրտիկի սայը՝ թամ շիմտիքի Բպրա-
նիճէ Քիթապի Շէրիֆին տէրունինտէքի քիթապ-
լարըն սայըսը կիպի տիր : Ալէ պունտան՝ հէփ տօղ-
րուլուղու սէվէն ատէմլէր՝ Ահարը Աթիգին ի-

չինտէքի Վանօնիք տենիլէն քիթապլար սահի-
հէն Վանօնիք օլտուղու հէր վէճհ իլէ թաստիգ
օլունտուղունա իսքեաթ օլունմալը տըրլար : Վմտի
տահա զիյատէ թաստիգ էթմէյէ ախէր իս-
պաթլար արամագ Ֆարզ տէյիլ տիր :

Գագաթ էկէր հէփ պու իսպաթլարտա պիր
շէյ սայըլմայաճագ օլուրսա , եինէ սայըր տա-
հա գավի պիր իսպաթ իլէրի կէթիրմէյէ գատըր
ըզ , վէ պու թէքմիլէն եէթէր , եանի՝ պու քի-
թապլարը Քրիստոսուն վէ օնուն Րէսուլարընըն
վագթընտան պերու՝ հէմ Արէհուտիլէր վէ հէմ-
տէ Քրիսթիանլար պի այնի գուլանտըլար : Ա է
մատէմ քի պունլար տիւզիյէ պիրիպիրլէրինէ
զըտտ իտիլէր , պունլարտան պիրի եա օ պիրի
Քիթապի Շէրիֆին Վանօնիքլիյինին իչինէ
թէպտիլաթ սօգմագ միւմքինսիզ իտի , շիւն-
քի օ պիր թարաֆը անիտէ օնու մէյտանէ
չըգարաճագ իտի : Ա է շիմտիքի վագթըթտա
տախի պու քիթապլարըն իչինտէ արթիյէ պիր
շէյ կիրմիշ եա օնլարտան պիր շէյ էքսիլմիշ
օլմատըղընա պու իքի տիւշմանլարըն պէյնինտէ
պիր պիրինէ գարշը պիր զըտտիյէթ օլտուղու՝
փէք գուվվէթլի իսպաթլարըն պիրի տիր . պու
խուսուստա էսկի Արէհուտիլէր վէ Քրիսթիանլար
պիրպիրինէ իթթիֆագը տըրլար , վէ ասլա պիր
Ֆարգլէրի եօգ տըր : Ա է էկէր շէօյլէ պիր թէպ-
տիլաթ օլմուշ օլսայիտի , շիւքհէսիզ Ֆարզ իտի քի
իքիսի պիրլիքտէ իթթիֆագ էթմիշ վէ պու շէյի
եափմըշ օլայըտըլար , վէ պու տա Ֆիգիրտէն կէ-
չիրմէսի պիլէ ագըլսըզըզ օլտուղու ճիւմէսինէ
մալիւմ տիր :

Ահարը Աւելիքին իչինէ Վանու-նուան արշարը կերիշ
օլան ար Գաշ արիւն Քիւնուարը ի-պերինէ :

Քիւնուանին իւք վագըթլարընտա Րուհ էլ
Վուտստան եազըլըշ Վանօնիք քիթապլարը
սայրը ատէմլերին եազտըգլարընտան Փարգ էթ-
մէյէ չօգ ճահտլար օլտու :

Քրիսթիանլար եալընըգ Վանօնիք քիթապլա-
րը Ալահանի իլհամ իլէ եազըլըշ, վէ իման ու
հարաքէթէ եանըլմազ գանուն ինանըր իտի .
Փագաթ պագը տէֆա հանկը՞ քիթապլար Վա-
նօնիք տիրլէր վէ հա՞ նկըլար Վանունտան խա-
րիճ տիրլէր տէյիւ էյիճէ այրրտ էթմէյէ գա-
տըր օլամատըլար : Տէտիյիմիզ՝ եօգարտա զիքը
օլունան Ահարը Աթիգին իչինտէքիլէր իչիւն
տէյիլ տիր . չիւն քի օնլարըն Վանօնիք օլտու-
ղունա պիր շիւքէ եօգ տըր . վէ կերէք Ահհու-
տիլէր կերէք հէր ճընս Քրիսթիանլար պիր այ-
նի էօյլէ գապուլ իտերլէր իտի . Փագաթ սայրը
պիր գաշ Քիթապլար վար քի օնլարըն հագգընտա
ատէմլէր արասընտա Փարգը զիւլմլէր օլտուլար :
()ն ալթընճը տէհրին իչինտէ օլմըշ Տրիտէնթ-
տէքի Պապավի Մինաթոսու , Ահարը Աթիգին
քիթապլարընըն Փիհրիսթինի գարար վերիը ի-
տի . օնլարըն իչինէ Տօրիթ , Յուդիթ , Վամաստու-
թիւն , Րարուք , Սակարայէցիլէրին իքի քիթապ-
լարընը տախի զամմ էթտի :

Պունլարտան մատէ Ասթերին վէ Վանիէլին
քիթապլարընըն իչինէ՝ Քարանիճէ Քիթապի Շէ-
րիֆին իչինտէ օլմայան պիր գաշ Փազլա պապ-
լար սօգտուլար՝ վէ պէօյլէճէ Ասթերին քիթա-
պլընը օն ալթը պապ իթտիլէր , վէ Վանիէլին քի-
թապլընըն պաշլանկըճընտա Շուշանըն նագլիյէ-

Թինի արժրորտըլար , վէ իւշիւնճիւ պապըն ի-
շինտէ երեք Մանկունքուն իլահիսինի գօյտու-
լար , վէ սօն պապընա տա Ռէլին վէ Սիշա-
պըն նագլիյէթինի պիթիշտիրտիլէր : Պիզ պու
Սինաթօսուն Վանօնիք քիթապլարըն սրրասը-
նա կէշիրտիյինին պիր թանէսի պիլէ Վանօ-
նիք օլմատըղընը կէօսթէրմէյէ շիմտի ճէհտ էտէ-
ճէյիզ :

Լ. Եօգարտա զիբր օլունան Քիթապլարըն Լճ-
տըլ Լթիգին Վանօնիք քիթապլարընտան օլմա-
տըղլարընը թաստիգ իտէճէյիմիզ իլք իսպաթ
պու տըր քի , օնլար Ռպրանիճէ Քիթապի Շէրիֆին
իշինտէ եօգ տուր , պա խուսուս քի Ռպրանիճէ
լիսան իլէ տէ եազըլմըշ տէյիլտիրլէր՝ իլա Եու-
նանիճէ , քի պու լիսանը օ վագթըն Լէհուտիլէրի
պիլմէզլէր իտի . վէ Լճտըլ Լթիգին Վանօնիք
Քիթապլարըն պիթմէսինտէն շօգ վագըթ սօնկրա
էօյրէնտիլէր : ()նլարտան պիր գաչը Քիլտանի
լիսանը իլէ եազըլմըշ իհթիմալ տըր . վէ Հերո-
նիմոս Մակարայէցիլէրին վէ Սիրաքըն Քիթապ-
լարը Քիլտանիճէ իտիյինէ , վէ պախուսուս Տօ-
քիթին Քիթապընը Քիլտանիճէտէն Լաթինճէյէ
քէնտիսի թէրճիւմէ էթտիյինէ շէհատէթ է-
տէր : Քագաթ պու Քիթապ շիմտի եալընըզ Եու-
նանիճէ լիսանտա պուլունտուղու իշին՝ էվվէլին-
տէնտէ պու լիսանտա եազըլմըշ իտիյի ինանըլըր :
Հէր նէ հալ իսէ պու քիթապլարըն հիշ պիրիտէ
Ռպրանիճէ եազըլմըշ տէյիլ տիր :

Բ. Պու քիթապլար էկէր Լէհուտիլէրտէն եա-
զըլմըշ թահմին օլունսա պիլէ , եինէ Լէհու-
տիլէր պունլարըր ասլա Վանօնիք սայմատըլար , վէ
կէրէք էվվէլքի՝ կէրէք շիմտիքի Լէհուտիլէրտէ
պէօյլէ թաստիգ իտէրլէր : Յովսեպոս տէր քի

քէնտի միլէթի իկիրմի իքի Քիթապտան զի յատէ
Քիթապ Րուհ էլ Գուտստան եազըլտըղընը
գապուլ էթմէմիշ իտի :

Փիլօն՝ քի շօգ տէֆա քէնտի եազտըղլարընըն
իչինտէ Վճտըլ Վթիգտէն իսպաթլար կէթիրիր,
պու Քիթապլարը ասլա զիքը էթմէզ : Պունլար
Թալմուտտա տախի Գանօնիք սայըլմըշ տէյիլ-
լէր, վէ Լէհուտիլէրին Աաբբիլէրի ասլա գա-
պուլ էթմէզլէր : Աաբբի Վզարիա պու Քիթապ-
լարըն իւզէրինէ սէօյլէյէրէք՝ “ ()նլարը Քրիս-
թիանլար գապուլ իտէր. Ֆագաթ պիզ ասլա
գապուլ իթմէյիզ” տէր :

Գ. Պու Քիթապլարըն Գանօնիք օլմատըղլա-
րընըն իւչիւնճիւ իսպաթը շուտըր քի՝ Վճտըլ ճէ-
տիտ օնլարըն հագգընտա ասլա պիր շէյ սէօյլէ-
մէզ, վէ կէրէք Քրիստոս՝ կէրէք Րէսուլլարը օն-
լարտան ասլա պիր շէհատէթ կէթիրմէմիշլէր :
Պէօյլէճէ կէօրտիւք քի Քրիստոս վէ քէնտի
Րէսուլլարը Քիթապի Շէրիֆ տէյիւ գապուլ
էթտիյի Քիթապըն իչինտէ պու Քիթապլար աս-
լա պուլոււնմազ : Վէ Յովսեպոս տախի Քի-
թապի Շէրիֆին իսմլէրինի զիքը էթտիյի վա-
գըթ պունլարը ասլա սայըլյա գօյմազ : Լմտի
չօգ աշիքեար կէօրիւնիւր քի Քրիստոսուն վագ-
թընտա վէ օնտան հայլի վագըթ սօնկրա տախի օն-
լար պիւսպիւթիւն պիլինմէմիշ՝ եա տա ասլա պիր
շէյ եէրինէ սայըլմամըշ իտիլէր :

Գ. Պու Քիթապլարը Քրիսթիան Պապալար
տախի Գանօնիք կիպի գապուլ էթմէզլէր ի-
տի, իլա Գանօնտան տըշարը իտիյինէ աշի-
քեարէ շէհատէթ էթմիշլէր իտի : Յուստինոս
Շէհիտ քէնտի հէփ եազտըղլարընըն իչինտէ պու
Գանօնտան տըշարը օլան Քիթապլարտան աս-

լա պիր իսպաթ կէթիրմէզ : Ահուլարըն վագ-
թինտէն սօնկրա էն էվվէլ Վարդիկէնին Ապիս-
կոպոսու Մեղիտոս իքինճի տէհրին սօնլարընտա
Մհարըլ Աթիգին Քիթապլարընըն սայըսը-
նը պէյան էտէր . Ասեբիոս տախի պունու
պիր գաչ սէօղ իլէ շէօյլէ զիքր էտէր : «Մե-
ղիտոս քէնտի Անեսիմաս գարնտաշընա սէլամ :
Մատէմ քի սէնին մալիւմաթ էտինմէյէ արզուն
օլմաղ իլէ չօգ տէֆա ճան ու կէօնիւլտէն պէն-
տէն տիլէտին քի Քիթապի Շէրիֆին վէ օնուն
իչինտէքի Թէվրաթըն վէ Փէյլամպէրլէրին Քի-
թապլարընըն վէ Վուլթարըճըմըզըն վէ պիւթիւն
իմանըմըզըն իւզէրինէ սանա պիր էյի հիսապ վէ
մալիւմաթ վէրէյիմ , վէ մատէմ քի պախու-
սուս պիզիմ էսքի Քիթապլարըմըզըն՝ եանի օն-
լարըն սայըսընըն վէ սըրասընըն իւզէրինէ թամ
մալիւմաթ էտինմէք իսթէրսին , իմանըն իւզէրինէ
սէնտէքի սաֆտէրուն մուհապէթինի վէ Քէլամը
պիլմէյէ պէօյիւք արզունու պիլէրէք՝ միւրատընը
իճրա էթմէք ճէհտ էթտիմ : Ա է էպէտի հայա-
թը էլէ կէթիրմէք իչիւն սէնտէ օլան ճէհտ , վէ
Մլահա տօղրու օլան մուհապէթին պէօյլէ
շէյլէրի սայըր հէփ շէյլէրտէն զիյատէ արամա-
ղա սէնի զօր էտէր : Պէն տէ պունլար իչիւն
Շարգ թարաֆլարընա՝ հէման պու շէյլէր եա-
զըլմըշ վէ իճրա օլունմուշ օլան շէհրէ կիթտիմ .
վէ օրատա Մհարըլ Աթիգին Քիթապլարը իւզէ-
րինէ էյիճէ թէֆթիշ էտէրէք , իշթէ զիրտէ գայտ
օլան Փիհրիսթի եազարագ սանա եօլարըմ . Մով-
սէսին պէշ Քիթապլարը , եանի՝ Թէվէլլիւտաթ ,
Խուրուճ , Վելիլէր , Մայըլար , Իքինճի Թէվ-
րաթ : Ա է Յեսու , Վատըլար , Հուլթ Քի-
թապլարը , Փատիշահլարըն տէօրթ Քիթապը ,

Թե՛վարիկսէրին իքի Քիթապը, Ղաւթին Սէ-
 զամիրի, Սողոմոնուն Լամալէրի՝ եախուտ Լամաս-
 տութիւն, Վայիզ, Իլահիլէր Իլահիսի: Յոր,
 Լսայի, Լրեմիա, օն իքի քիւչիւք Փէյղամպէր-
 լէր, Ղանիէլ, Լզեկիէլ վէ Լզրաս”:

Արոգինէս տախի տէր. “Պիլմէլիիզ քի Ղա-
 նօնիք Քիթապլար Եէհուտիլէրին պիզէ վէր-
 տիքլէրի Իպրանիճէ եազըլարըն սայըսընճա օ-
 լուպ իկիրմի իքի թանէ տիրլէր:” Պունտան
 սօնկրա օ Քիթապլարըն Լանանիճէ վէ Իպրանի-
 ճէ իսմլէրինի սըրասը իլէ զեքր էտէր: Եթանա-
 սիոս՝ քէնտի Սինօփսիս տէնիլէն քիթապընըն ի-
 չինտէ սէօյլէր քի “Ճէմի Քրիսթիանլարըմըզըն
 Քիթապի Շ էրիֆլէրի Ելլահ իլհամը իլէ տիրլէր,
 վէ օնլարըն սայըլարը տախի պէլլիսիզ տէյիլ տիր,
 իլլա պէլլի օլմուշ վէ սըրասընա կիրմիշ տիր:
 Եհտըլ Եթիզին Քիթապլարը Թե՛վէլլիւտաթ,
 Խուրուճ, Ղ Լիլիլէր, Սայըլար, Իքինճի Թե՛վ-
 բաթ, Յեսու, Ղատըլար, Հուլթ, Փատիշահ-
 լարըն տէօրթ Քիթապը, Թե՛վարիկսէր, Լզ-
 րաս, Սէզամիր, Լամալէր, Վայիզ, Իլահի-
 լէր Իլահիսի, Յոր, օն իքի քիւչիւք Փէյղամ-
 պէրլէր, Լսայի, Լրեմիա, Լզեկիէլ, Ղանիէլ”
 տըրլար: Եթանասիոս իլէ հէմասըր վէ Ղրան-
 սատա սաքին օլան Իլարիոս՝ Եհտըլ Եթիզին
 Ղանօնիք Քիթապլարընը շու թարզ իլէ սայար:
 “Պէշ՝ Ս ովսէսին, ալթընճը՝ Յեսու, եէտին-
 ճի՝ Ղատըլար, Հուլթ տախի իչինտէ, սէքիզին-
 ճի՝ Պիրինճի վէ Իքինճի Փատիշահլար, սօգու-
 զունճու՝ Իւչիւնճիւ վէ Տէօրտիւնճիւ Փատիշահ-
 լար, օնունճու՝ Թե՛վարիկսէրին իքի Քիթապլա-
 րը, օն պիրինճի՝ Լզրաս, Ելեմիա տախի պէ-
 րապէր, օն իքինճի Սէզամիր, օն իւչիւնճիւ՝ Լամ-

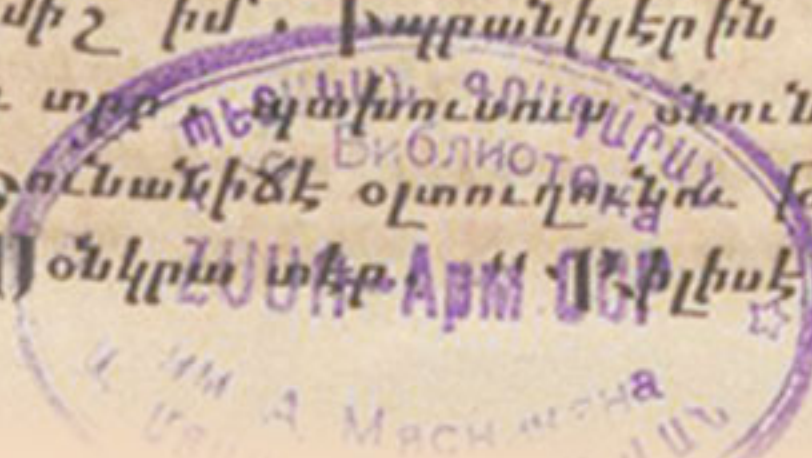
սալէր , օն տէօրտիւնճիւ՝ Այիզ , օն պէշինճի՝
Իլահիլէր Իլահիսի , օն ալթընճը՝ օն իքի Փէյ-
ղամպէրլէր . պունլարտան սօնկրա Լսայի , Լըն-
միա՝ քէնտի Ֆիղանլէրի վէ մէքթուպու տախի
պէրապէր , Գանիէլ , Լընկիէլ , Յոր վէ Լս-
թեր՝ թէքմիլ իկիրմի իքի Քիթապ” : Աէ քէն-
տի մուգատտէմէսինտէ տախի “Լճտատըմըզ
պու Քիթապլարը սայմըշ տըրլար , վէ պիզէ տէ
օնլարտան պէօյլէ կէլմիշ տիր” տէր :

Գրիգոր Նազհանզալը քէնտի քիթապընը օգու-
յանլարընա Քիթապի Շէրիֆլէրի էյի տիգգաթ
էտէրէք էօյրէնէլէր , Փազաթ Գանօնիք օլմայան
Քիթապլարտան սագընալար տէյիւ նասիհաթ
իտէր : Աէ սօնկրա Լճտըլ Լթիգին սայըլարընը
Լէհուտիլէրին էթտիյի հիսապ կիպի իկիրմի իքի
վէրիր : Քէնտիսի պիր գաչ քիմսէլէր իչիւն Գանօն-
տան տըշարը օլան քիթապլարը Լլահտան վէրիլմիշ
Քիթապլար իլէ գարըշտըրտըլար տէյիւ շիքեայէթ
էտէր . “Պու (Գանօնիք) Քիթապլարըն սահիհ
օլմասընա ասլա շիւպհէմիզ եօգ տըր , օնուն
իչիւն Գանօնիք Քիթապլարը պիրէր պիրէր
սայմագ պանա էյի կէօրիւնտիւ . Լճտըլ Լ-
թիգին իչինտէքիլէր պիլտիյիմէ պագարագ՝ Իպ-
րանիճէ եազըլարըն սայըսը գատար եիկիրմի ի-
քի թանէ տիրլէր” տէր : Սօնունտա տախի տէր .
“Օլմայա քի պիր քիմսէ պու Լլահտանի Քի-
թապլարա պիր շէյ արթըրսըն վէ եախօտ
օնլարտան պիր շէյ էքսիլթսին : Պունու տա-
խի լազըմ տըր սէօյլէյիմ քի պէնիմ սայտը-
ղըմ Գանօնիք Քիթապլարտան մատէ սայըր
ասլա օնլարըն սըրասընտան օլմայան քիթապլար
տա վար . օնլարը Լաքի Պապալար՝ ատէմլէր օն-
լարըն իչինտէքի նասիհաթա տայիր սէօզլէրինի

օգույարագ թալիմ ալսրնլար տէյիւ եազմը շտրրլար” : Պուսէօզլէրտէն սօնկրա օ քիթապլարըն պիր գաչընըն իսմլէրինի վէրիր , եանի՝ Վմաստուլթիւն , Սիրաք , Ասթեր , Յուդիթ վէ Տօրիթ :

Վաւոգիկէ Սինաթոսու Վանօնիքլէրտէն տըշարը Քիթապլարըն Վիլիսէ իչինտէ օգունմասընը եասագ էթտի , վէ ճէմասթըն՝ Վանօնիք Քիթապլար հանկըլար տըր պիլմէսի իչիւն՝ օնլարըն իսմլէրինին Ֆիհրիսթինի թամ եօգարտա զիքը օլունան կիպի եափտը : Ալսերիոս քէնտի Վրոնիկոն (թարիխնամէ) տէնիլէն քիթապընտա Սակարայեցիլէր քիթապլարընտան էօթիւրիւ սէօյլէյէրէք՝ “()նլար Վիթապի Շէրիֆ կիպի գապուլ օլունմուշ տէյիլ տիրլէր” տէր :

Հերոնիմոս՝ քի պէօյիւք դայրէթ իլէ Աէհուտիլէրին մէշհուր խօճալարընտան Աէհուտիճէ Քիթապի Շէրիֆլէրի էօյրէնմիշ իտի , պու մատտէ հագգընտա սայրը Պապալարտան զիյատէ թէքմիլ վէ թամ մալիւմաթ վէրիր : Աէզքիւրին Քիթապի Շէրիֆլէրին թէրճիւմէսի իւզէրինէ եազտըղը ումումի մուգատտէմէսինտէ քէնտի Վարանիճէտէն Վաթինճէյէ թէրճիւմէ էթտիյի Վիթապլարը զիքը էտէրէք “Պունլարտան տըշարը գալան ճէմի քիթապլարը Վանօնիք օլմայան սըրասընա գօմագ լազըմ տըր” տէր : Աէ Սոլոմոնուն Վիթապլարը իչիւն եազտըղը մուգատտէմէսինին իչինտէ Վմաստուլթիւն քիթապընըն վէ Սիրաքըն իւզէրինէ սէօյլէյէրէք , տէր . “Վվլէլքինի Վարանիճէտէ պուլմուշում , տմմա սօնկրաքինի կէօրմէմիշ իմ . Վարանիլէրին արասընտա օ աւլա եօգ տըր մեզիսուսուս ծուն էլֆաղը մախսուսէսի Աունանիճէ օլտուղուլթիւ թէմամէն կէօսթէրիր” : Սօնկրա տէր . Վիլիսէ Յուդիթին , Տօ-

քիթին վէ Մակարայեցիլէրին քիթապլարընը օգույուպ Վանօնիք Քիթապը Շէրիֆլէր կիպի գապուլ էթմէտիյի կիպի, պէօյլէ տէ ճէմասթըն ըուհանի մամուր օլմասը իչիւն՝ պու իքի քիթապլարը տախի օգույապիլիր, վէ լաքին Քիլիսէ թալիմաթլարընտան պիրինի սապիթ էթմէք իչիւն պունլարըն գուլվէթինի գապուլ էտէմէզ՝: Տէֆա, Արեմիա իչիւն եազտըղը մուգատտէմէսինին իչինտէ՝ «Արեմիա փէյղամպէրին եազըճըսը Քարուքուն քիթապը Քարանիճէ լիսանտա եօգ տըր, վէ Վանօնիք տէ սայըլմըշ տէյիլտիր, օնուն իչիւն պէնտէ սարֆը նազար էթտիմ» տէր: Աէ Վանիէլին մուգատտէմէսինտէ տէր. «Պու Քիթապըն Քարանիճէսինտէ նէ՝ Շուշանըն հիքեայէսի վար, նէ Արեք մանկունք իլահիսի վէ նէ տէ Քէլին վէ Աիշապըն մասալլարը. պունլարը՝ պիզ Քիթապի Շէրիֆլէրտէն չօգ շէյ տըշարը պրագմըշըզ կիպի ճահիլ ատէմլէրին հագգըմըզտա շու զիւլմլէրի օլմասըն տէյիլ պիզ գօյտուզ»: Տօրիթին մուգատտէմէսինտէ՝ «Աէհուտիլէր Տօրիթին քիթապընը Քիթապի Շէրիֆին սայըսընտան չըգարըրլար» տէր: Պու կէթիրտիկիմիզ իսպաթլարտան մատէ սայըր չօգ իսպաթլար տա վար իտի, լաքին մուխթասար օլմագ իչիւն պիզ օնլարը պրագըպ շու պիր թանէսինի տէ իլէրի կէթիրէլիմ:

Հոխքարդոս՝ օն իքինճի տէհրտէ քէնտի Սողոմաճու տէնիլէն քիթապընտա աշիքեարէ սէօյլէր քի «Վանօնիք քիթապլար եալընըզ իկիրմի իքի թանէ տիրլէր, վէ Վմաստութիւն, Աիրաք, Տօրիթ, Յուգիթ վէ Մակարայեցիլէրին քիթապլարը հէր նէ գատար Քիլիսալէրտէ օգունուրլար իսէ տէ, եինէ Վանօնիք տէյիլ տիրլէր»:

Ե. Պու քիթապլարըն Վանօնիք օլմասըրգ-

լարընը կէօսթէրմէք իչիւն քէնտի իչէրինտէն
թաստիգ օլունաճագ պէշինճի իսպատա կէլէլիմ:
Հոլ տէրունլէրինտէ աշիքեարէ եալանճըլըգ-
լար, եախօտ տիվանէճէ վէ կիւլիւնէճէք հի-
քեայէլէր վար օլան, վէ սահիհէն Քիթապի
Հէրիֆլէրին սատէ թալիմաթլէրինէ զըտտ օ-
լան քիթապլար Վանօնիք օլամազլար: Վամտի
նասըլ ճիւմլէ պու քիթապլարըն՝ եախօտ օնլար-
տան պիր գաչընըն իչինտէ շու զիքը էթտիյի-
միզ շէյլէր պուլունուր՝ կէօսթէրէլիմ: Տօրիթին
քիթապընտա կէօսթէրիլիք քի Ալլահըն պիր
մէլէյի մէշհուր պիր եալան սէօյլէմիշ տիր: «Պէն
Ազարիա պէօյիւք Անանիանըն օղու վէ սէնին
գարնտաշլարընտան իմ»: Տօբե՛լ 1, 18: Պուն-
տան Տօրիթ պիւթիւն պիւթիւնէ պտանմա-
ղըլա, «Սէն պիր էյի վէ ասըլզատէ միլէթ-
տէն սին» տէտի: Տօբե՛լ 1, 19: Գագատ կի-
նէ օ մէլէք օն իքինճի պապտա՝ «Պէն Ռափա-
յէլ՝ օ ազիզլէրին տուալարընը թագտիմ էտէն
վէ օ պիր թանէճիք Ազիզին եանընա կիրէն
վէ չըգան եէտի ազիզ մէլէքլէրտէն պիրի իմ»
տէր: Տօբե՛լ ԺԲ, 15: Հուգիթին նագլի-
յէթինտէ պաշգա պիր շէյ եօգ տըր, իլլա քի
Հոզեփեռնէսէ հէր նէ սէօյլէտի իսէ թէք-
միլէն եալան իտի: Ամմա քէնտի հագգընտա տէ-
նիլէն տինտարըլըլա պագարագ ճիւմլէտէն եագը-
շըգսըլ շէյ պու տըր քի կէրշէքլիք Ալլահընա
շու սէօզլէր իլէ տուա իթմէսի նագլ օլունուր,
«Տուտագլարըմըն ալտատըշը իլէ գուլու պէյի իլէ
վէ պէյի գուլու իլէ վուր»: Յոգե՛լ Թ, 15: Պու
տինտարըլըլտա մէշհուր օլան գարը՝ Սիմէօնուն
Սիւքեմլիլէրի էօյլէ ինսաֆսըլճա գըրմաղըլա էթ-
տիյի հէրաքէթ իւզէրինէ՝ էյէրշի Ալլահ Քի-

Թապի Շ էրիֆտէ պէօյլէ շէյլէրի նէ գատար իգ-
 րահ էթտիյինի աշիքեար էթտի իսէ , չօգ մէտհ
 իլէ սէօյլէտիյինի օգուրուզ : Պագ՝ Օնն . Ի՛յ .
 25 . 31 : Խիժ . 5 . 7 : Մակարայեցիլէրին իքին-
 ճի Քիթապընտա Հուաքսի Երուսաղէմ իսթի-
 արլարընտան պիրի իչիւն չօգ մէտհ իլէ սէօյլէն-
 միշ տիր , քի տիւշմանլարընըն էլինէ տիւշմէ-
 սինտէն իսէ քէնտիսի քէնտի էօմրիւնէ գաստ
 էթմէյի էյի սայտը (Ի Մա՛ . Ժ՛ . 42) .
 տօղրուսու նէֆսինի թէլէֆ էթմէք աս-
 լա պիր թարզ իլէ Ելլահըն Սէօղիւնէ միւ-
 նասիպ կէլմէզ : Եսթերին Քիթապընտա պի-
 թիշմիշ օլան պապլարըն իչինտէ օգուրուզ քի
 Մուրթքէ պէօյիւք Երտաշէսին իքինճի երլըն-
 տա պէօյիւք պիր ատէմ օլտու վէ Փատիշահըն
 սէրայընըն խրտմէթինտէ իտի : Ե՛ . Ժ՛ . 2 : Վէ
 թէքրար օ պապըն իչինտէ եաղըլմըշ տըր քի օ
 Եաբուգոգոնոսորուն Երուսաղէմտէն Եհհուտիս-
 թան փատիշահըն Յեքոնիա իլէ էսիր կէօթիւրտիւ-
 յիւքիմսէլէրին իչինտէն իտի : Ե՛ . Ժ՛ . 4 : Իմտի
 պու իքի վագըթլարըն մապէյնինտէ իւզ էլլի սէնէ
 կէչմիշ իտի , էօյլէ քի էկէր էսիր կէօթիւրիւլ-
 տիւկի զէման օն պէշ եաշընտա օլմուշ օլսա իտի ,
 Փատիշահըն սէրայընտա կիրտիկի զէման եիւզ եէթ-
 միշ պէշ եաշընտա օլաճագ իտի : Վէ տախի պու
 Վանօնիք օլմայան իլավէ՛ Փատիշահըն էօլտիւրմէք
 իչիւն մէշվէրէթ էթմէլէրինի Եսթինէ Սուլթանըն
 պօշանմասընտան՝ վէ Եսթերին նիքեահ օլմասըն-
 տան էվվէլ նագլ էտէր , քի Վանօնիք Քիթապ-
 պի Շ էրիֆլէրինէ պիւթիւն պիւթիւնէ միւսա-
 լիֆ տըր : Պիր աշիքեար զըտլըգ տա Մա-
 կարայեցիլէրին իլք վէ իքինճի քիթապլա-
 րընտա վար տըր : Իլք քիթապըն տօգուզուն-

Ճու պապընտա եազըլմըշ տըրքի՝ Յուդա էօլտիւ-
յիւ զէման եիւզ էլլի եաշընտա իտի, լաքին իքին-
ճինին իչինտէ նազլ օլունուր քի՝ Յուդա եիւզ
սէքսէն սէքիզինճի եաշընտա օլտուգտա, քէնտի
վէ Աէհուտիսթան ճէմասթը վէ իխթիարլարը
Արիստորուղոսա սէլամ վէ սէլամէթ կէօնտէրտի-
լէր: Պէօյլէլիք իլէ Յուդա պու մէքթուպու քէն-
տի էօլտիւյիւնտէն օթուզ ալթը սէնէ սօնկրա կէօն-
տէրմիշ օլուր: Պու Քիթապլարըն իչինտէ Ան-
տիոքոս Ապիվանէսին էօլմէսի իւզէրինէ սա-
յըր պիր զըտլոզ տաՏա վար: Ալքինին իչինտէ
տէնիրքի օ Քիւրսիսթանտա Աիմնիա շէհրինտէ
եիւզ գըրգ տօգուզ եաշընտա էօլտիւ, լաքին ի-
քինճի քիթապըն իչինտէ նազլ օլունուր քի՝ օ
հէյքէլի վէ շէհրի երգսըն տէյիւ Ակրատանա
կիրտիքտէ, աՏալի օնու տըշարը էթտիլէր, վէ
պուրատան կէրի տէօնմէսինտէ եօլ իւսթիւնտէ Փէ-
նա պաղըրսագ իլլէթի իլէ տաղլարըն իւզէրինտէ
էօլտիւ: Ք Ս՝Պ՝, թ՝, 28: Աիկանոր իչիւն տախի
իլք քիթապըն եէտինճի պապընտա օլան նազլիյէթ
իլէ իքինճի քիթապըն օն տէօրտիւնճիւ վէ օն պէ-
շինճի պապըն իչինտէքի պիւթիւն պիւթիւնէ պիրի
պիրինէ մըթապըրգ տէյիլ տիր: Սակաբայեցիլէրին
իլք քիթապընտա Քօմալըլարըն միլքիյէճէ իտա-
րէլէրի հագգընտա եանկըշ պիր նազլիյէթ վար,
օրատա տէնմիշ տիր քի քէնտի հիւքիւմէթլէ-
րի հէր պիր սէնէ պիր ստէմէ իհալէ օլուն-
մաղըլա՝ օ ճիւմլէ եէրին իւզէրինէ հիւքմ է-
տէր իտի վէ հէփիսի օնա իթասթ էտէրլէր ի-
տի: Ա Ս՝Պ՝, Ք՝, 16: Պունուն զըտտը՝ Քօ-
մալըլարըն պու թարղ իտարէլէրի ասլա օլմամըշ
տըր:

Անճամ պու քիթապլարը եազանլար փէյ-

ղամպեր օլմայրպ՝ իլլա քէնտի եազըչլարընտան
Մլլահ Մուհու իլէ եազմատրգլարընը պէյան է-
տէն օլմաղըլա , պու քիթապլար Մլլահտան վէ-
րիլմիշ տէյիլ , վէ Վանօնիք սայըլմազ իտիյի
աշիքեար տըր : Հերոնիմոսուն վէ Աւսերիո-
սուն պու զիւիւմիւ վար իտի քի Մակարայե-
ցիլէրին քիթապլարընը : Յովսեպոս եազմըշ տըր .
Ֆագաթ օ ատէմին հագգընտա Մուհէլ Վուտս-
տան թահրիք օլմուշ պիր ատէմ իտիյի ասլա պիր
տէյէն օլմատը : Իմտի էկէր պու եօգարտաքի
զիւիւմ տօղըու իսէ , պու քիթապլարըն՝ կինէ
օ ատէմին եազտըղը Աէհուտի Թէվարիխին-
տէն զիյատէ Վանօնիք սայըլմաղա ասլա հագ-
լարը եօգ տըր : Աէհուտիլէրտէ վէ Քրիսթիան-
լարտա՝ տայիմա շու ըիվայէթ վար իտի քի՝
Մաղաքիատան սօնկրա թա Յովհաննէս Մկրտի-
չին կէլմէսինէտէք Փէյղամպերիք Մուհու ար-
թըգ տուրմուշ տըր . պունուն իչիւն Աէհուտի-
լէր Մաղաքիայա Փէյղամպերիլէրին Միւհրիւ
տէրլէր իտի : Աւսերիոս Աէհուտիլէրին պէյ-
լէրինին ատընը վերտիկինտէ՝ Օջրարաբէլտէն
սօնկրա արթըգ էօթէյէ կէչմէզ , “Չիւնքի” , տէր
քէնտիսի , “Վարիլոն էսիրլիյինտէն տէօնտիքտէն
թա Վուրթարըճըմըզըն տիւնեայա կէլմէսինէտէք՝
Ը էրիֆ սայըլապիլէն պիր քիթապ եօգ տըր” :
()գոստինոս պու կիպի պիր շէհատէթ է-
տէր . “Մաղաքիատան սօնկրա Աէհուտիլէրին
պաշգա պիր Փէյղամպերի օլմատը , եանի՝ էսիր-
լիքտէն տէօնմէլէրի իլէ Վուրթարըճըմըզըն կէլ-
մէսինին մապէյնինտէ օլան ճէմի միւտտէթտէ” :
Ճիւմլէ տիկէր Վանօնիք օլմայան քիթապլարըն
իչինտէ մէշուրու օլան Միրաքըն քիթապը՝
Միրաքըն օղըու Յեսունուն եազտըղը տըր : Աէօ-

րիւնիւր քի պունուն պէօյիւք պապասը (Յեսու պիր
քիթապ եազմըջ օլուպ օնու քէնտի օղլու Սիրաքա
պրագտը վէ օ տախի քէնտի օղլու Յեսույա
վէրտի , մէզքիւր տախի օնու սրրասընա գօյմաղա
չօգ չալըշտը . ամմա քէնտիսի ասլա պիր եէրտէ
քէնտիսի իչիւն՝ եա տա ասըլ օ քիթապը եափան
քէնտի տէտէսի իչիւն Վէյղամպէր տիր տէմէզ :
Սուգատտէմէսինտէ տէր քի “Պէնիմ տէտէմ
Յեսու (Թէվրաթըն վէ Վէյղամպէրլէրին վէ սա-
յըր պիզիմ պապալարըմըզըն քիթապլարընը
չօգ օգույարագ վէ օնլարըն իչինտէն էյի Փիքը-
լէր սէչէրէք , քէնտիսի տէ իլմէ վէ էօյրէն-
մէյէ տայիր պիր շէյ եազմագ իսթէտի , քի
էօյրէնմէյէ արզուլու օլանլար օնու օգույարագ
շէրասթը սագլամաղա զիյատէ ճէհտ էթսին-
լէր : Իմտի տիլէրիմ սիզտէն քի մուհապպէթ
վէ տիգգաթ իլէ օգույասընըզ , վէ հէր նէրէտէ
պու թէրճիւմէնին իչինտէ պիր գաչ լուղէթ տը-
շարը պրալըմըջ պուլուրսանըզ պիզէ աֆվ է-
տէսինիզ : Պա խուսուս քի Իպրանիճէ լիսան-
տա՝ սայըր պիր լիսանա չօգ կիւճ թէրճիւմէ
օլունուր պազը սէօզլէր վար տըր : Սըսըրըն Ն-
վէրքէտէս փատիշահընըն օթուզ սէքիզինճի եը-
լընտա պէն օրայա կիտիպ պիր էյամ գալ-
տըղըմտա , իչինտէ չօգ էօյրէնմէյէ լայըգ շէյլէր
վար օլան պիր քիթապ պուլտում : Իմտի օնու
չօգ ճէհտ ու իգտամ էտէրէք թէրճիւմէ էյ-
լէմէյի իգթիզալը սայտըմ , վէ պէօյիւք տիգ-
գաթ վէ զայրէթ իլէ ճէմի օրատա օլտուղում
միւտտէթտէ օնու պիթիրմէյէ ճէհտ էթտիմ” :
Վէ իշթէ ասըլ պու քիթապը եափան Նւ-
լահտան թահրիք օլունմուշ տէյիլ տիր տէյու
քէնտի իչիւն տույուրուր , վէ պունու թաստիգ

էթմէք իշին սայրը իսպաթլարա միւհթաճ
տէյիլ իզ: Մակարայեցիլէրին իքինճի քի-
թապընը եազան՝ Աիւրենալը Յասոնուն եափտըղը
պէշ ճիլտ քիթապլարը քէնտիսի պիր ճիլտ ի-
շինէ մուխ թասարճա տէրճ էթմիշ իտիյինի իզ-
րար էտիպ տէր. « Աիզ պու քիթապը մուխ-
թասարլամանըն աղըր իշինի իւզերիմիզէ ալ-
տըզ, Փիլ հագըզէ չօզ կիւճ իտի, վէ թէր
տէօքէլէք չալըշմաղա վէ իզտամ էթմէյէ պիր
իշ»: Թէքրար սէօյլէր. « Պու նագլիյէթին սա-
հիհիյինի օն:ւ եազանա պրագըրըզ, եալընըզ քի
պիզ պունու գըսալթարագ վէ մուխթասար էտէ-
րէք նագլ էթմէյի սարֆը նագար էթմէտիք: Աս-
սըլ քի պիր պէօյիւք պինա եափըլտըղը զէման ի-
շինտէքի ամէլէլէր այրը այրը իշլէր իշլէրլէր. Փա-
գաթ օնուն պաշլանմասը վէ պիթմէսի օնուն ա-
սըլ մէյմարընտան ասըլը տըր, վէ իշինտէքի սը-
վասը՝ պօյասը, թարղ թարղ ուէսիմլէրի տէ նագ-
գաշըն իշի տիր: Աէօյլէ տէ պու նագլիյէթին ահ-
վալը, վէ օնուն սահիհ օլմասը վէ պիր գաշ կիւճ
աղնաշըլըր եերլէրինին թէվսիրինի պու քիթապը
եափանտան արամալը: Աագաթ օ քիթապըն քիմ
մուխթասարլամասընը վէ պէօյլէ գըսաճա սէօզլէր
իլէ նագլ էթմէսինի, նասըլ քի շիմտի քէնտի իւզէ-
րիմէ ալմըշըմ էթմէյէ, պէնտէն օլմուշ պիլմէլի տիր»:
Աճապա պու քիթապը եազան Ալլահտան թահրիք
օլունմուշ տէյիլ իտիյինի իսպաթ էթմէյէ պաշգա
նէ՞ իհթիյաճ վար: Այկեր Ալլահտան թահրիք օլա-
րագ եազան վար իսէ, օ Աիւրենալը Յասոն օլմալը
տըր քի ասըլնագլիյէթի եազտը. լաքին օնուն եազ-
տըղը չօզ վագըթ տըր քի գայպ օլմուշ տըր. վէ
շիմտիքի պիզտէ օլան եալընըզ օնուն մուխթասարը
տըր, քի օ զավալըլյատա օ գատար զահմէթէ վէ

սրգընթըյա սէպէպ օլտու: Իշթէ պէօյէ՝ զանն
էտէրիմ՝ եէթէր կէօրիւնիւր քի պու քիթապ-
լարը եազանլար Փէյղամպէրլէր տէյիլ իտիլէր •
վէ քէնտիլէրին պու քիթապլարը եազտրղը ըարդ-
լարտան տախի կէօրիւնիւր՝ քի օնլար տա քէնտիլէ-
րի իչիւն Ալլահտան թահրիք օլունմուշ տըրլար
տէմէտիլէր, պախուսուս քէնտի սէօյէյիշլէրինին
թարղլարը տա Ալլահըն Տուհու իլէ եազանլարըն
սէօյէյիշիւնտէն չօգ Փարղը տըր:

ԵՆՏՐԼ ՆԷՏԻՏԻՆ

ՊԵՆՕՆԻՅՈՒՄԵՐ ԻՏՕՆԻՐԻՆԷ

ԵՆՏՐԼ ՆԷՏԻՏԻՆ ՎԻՄԱԿԼԱՐՐԸՆԸ ՎԱՆՕՆԻՔ ՕՂՏԱՍՔ
ՆԷ ՂԷՄԱՆ ՎԷ ՆԷ ԸՆԴՆԻՏԻՆ ԻՆԷ ԼՄԱԿԻԳ ՕՂՏԱՍՔ :

Չօգ տէՖա սիւալ օլուՆուր քի ԵՆՏՐԼ ՆԷ-
տիտին Վանօնիք օլտուղու նէ՞ զէման թաստիգ
օլուՆտու, վէ նէ՞ Տիւքիւմէթ իլէ : Պու շէյին
Տագգընտա սէօյլէյէնլէրին վէ եազանլարըն չօղու
չօգ տէՖա եանկըշ թարղ իլէ սէօյլէմիշ տիրլէր .
չիւնքի էօյլէ կէօսթէրիլէր քի կէօյա ԵՆՏՐԼ
ՆԷՏԻՏԻՆ ՎԻՄԱԿԼԱՐՐ ԿԱՆՕՆԻՔ ՍԱՅՐԼՄԱՅԱ-
ՃԱԳԼԱՐ ԻՏԻ՝ ԷԿԷՐ ՎԻՂԻՍԷՆԻՆ ՎԻՆԱԳՈՍԼԱՐՐ ,
ԵԱԽՕՍ ՎԻՂԻՍԷՆԻՆ ՊԱԿԱԼԱՐՐ ՕՆՈՒ ԹԱՍՏԻԳ
ԷԹՄԷԳԻՍԷՆԻՆ ԻՏԻ , վէ ԵԱԽՕՍ ԷԿԷՐ ՃԷՄԻ ՎԻ-
ՄԱԿԼԱՐ ԱԻՐ ԵԷՐԷ ԹՕՎԻԼԱՆՐԸՄ ԷՅԵՆԷ ԱԻՐ ՎԻ-
ՄԱԿ ԻՉԻՆՏԷ ԱԿԱՂԼԱՆՄՐՉ ՕՂՄԱԳ ԻՍԷՆԷՐ ԻՏԻ : Վա-
գաթ տօղրուսու շու տուր քի • ՎԻՄԱԿԼԱՐՐԸՆ
ՏԷՐ ԱԻՐԻ ՔԷՆՏԻ ԵԱԳՐԼՏՐԳԼԱՐՐ ԿԻՆՏԷՆ ԱԷՐԻ
ԿԱՆՕՆԻՔ ՏԻՐԼԷՐ , ՆԱՍՐԼ քի պուՆու չօգ սաՏիՏ
պիլիլիգ . վէ օնլարըն Վանօնիք սայրլմասը տէ-
յիլ պիլ Վիլիսէ եա պիլ Վինագոս էօյլէ
սիճիլ վէրմիշ օլտուղու իչիւն տիր , իլա Ելա-
Տըն ՐուՏու իլէ եազըլմրշ օլտուղու իչիւն : Պիզ
շիմտի իսպաթ կէօսթէրէճէյիլ տէյիլ պու ՎԻ-
ՄԱԿ ՎԻՆԱԳՈՍԼԱՐ ԵԱԽՕՍ ՍԱՅՐՐ ԱԻՐԻՆԻՆ Վա-
սիթասը իլէ թաստիգ օլմասընը պէյան էթմէք ի-
չիւն , իլա օնլար ասըլ ՎատթէսուՆ՝ ՅովՏան-

նէսին՝ Պետրոսուն վէ Պողոսուն եազարգլարը
օլտուղունու թաստիգ էթմէք իչիւն քի, օնլարըն
Նլաճտան թահրիք օլմուշ օլտուգլարընը չօգ էյի
պիլիրիդ: Նճտըլ Ո՛ւտիտին քիթապլարը պիր ճիլտ
իչինէ թօփլանըլմըշ օլմազտան էվվէլ թէքմիլէն
Կանօնիք իտիլէր. վէ էկէր օնլար քէնտի եազըլ-
տըգլարը վագըթ կիպի էօյլէ այրը գալմըշ օլսա-
լար վէ պիր Քիթապ իչինէ թօփլանմըշ օլմազսա-
լար իտի, շիմտիքինտէն պիր Փարգլարը ասլա
օլմայաճագ իտի: Պախուսուս քի օնլարըն էսքի
վագըթտա էօյլէճէ պիր եերտէ պաղլանմըշ օլ-
տուգլարը ասլա պէլլի տէյիլ տիր: Պիզտէ պու-
լունան իսպաթլարըն էն իճթիմալը շուտըր քի
օ վագըթլարտա օնլարը իքի ճիլտ գուլանմագ
տահա զիյատէ ատէթ իտի. պիրինէ Ննճիլ տերլէր
իտի, վէ օ պիրինէ Մէսուլար: Նճտըլ Ո՛ւտիտին
էսքի էլ եազըլարընտան պիր գաչը վար շիմտի քի
պու թարգ իւզրէ պաղլանմըշ տըր. վէ էսքի
Պապալար չօգ տէֆա Նճտըլ Ո՛ւտիտին հագգըն-
տա պու իքի իսմ իլէ սէօյլէրլէր: Նմտի օնլարըն նէ
զէման էօյլէ պաղլանըլմասըլը սիւալ էտէնէ վերի-
լէճէք թամ ճէվապ շուտըր՝ քի Նճտըլ Ո՛ւտիտին
սօն Քիթապը եազըլըպ նէշը օլունտուղու վագըթ
պու գանօնա կիրտի: Նճմա էյէր՝ Պու Քիթապ-
լար նէ՞ զէման թօփլանըպ էօյլէ պիր՝ եա իքի ճիլտ
պաղլանտը տէյիլ սօրուլուր իսէ, պունա պէլլի
պիր ճէվապ վերիլէմէզ. պախուսուս քի պու
Քիթապլարըն եազըլտըղը եերլէրէ եագըն օլան
Քիլիսալէր էլպէթտէ ուզագ եերլէրտէ օլանլար-
տան էվվէլ ալըրլար իտի: Մութլագա օ վա-
գըթ պու Քիթապլարը թէքմիլէն թօփլամըշ
օլան պիր Քիլիսա եօղ իտի, շէնի պունլարըն
ասըլ էլ եազըլարընա սահիպ օլան Քիլիսալէր

Թա քի օնլարըն էօրնէյինի ալըպ ախերլէրինէ
կէօնտէրսէլէր իտի վագըթ կէչէր իտի : Պու
սէպէպտէն օ վագըթտաքի Քիլիսալէրին պիր
գաչը՝ գըսսա Քիթապլարը չափուգ էտինէմէտի-
լէր , իլլա էն էվվէլ ուզուն Քիթապլարը ալտը-
լար : Չիւնքի Քիլիսալէր Ա՛Տտը Լ Ո՛ւէտիտին պէօյ-
իւք Քիթապլարընը չափուգ էլէ կէչիրմէյէ չօգ
արզուլէրի օլմալը իտի . իմտի ճէՏա էտէրլէր իտի
քի օնլարըն էօրնէքլէրինի էտինսինլէր : Ա է գըսսա
Քիթապլարտան էօթիւրիւ չօգ սէօյլէնմէզ իտի
տէյիւ իՏթիմալ օլտուգ ճա , օնլար տա օ պիրլէրի կի-
պի չափուգ էլէ կէչիրմէյէ պէօյիւք պիր արզուլէրի
օլմազ իտի : Պասմա սէնաթը շիմտի պու գատար
իլէրի կիթմիշ իքէն , եինէ ազ վագըթտա պիր չօգ
Քիթապի Շ էքիՓ պասմասը նէ գատար կիւճ իտի-
յինի տիւշիւնտիւյիւմիւզտէ՝ թաճիւպ օլունաճագ շէյ
տիր քի իլք տէՏրին իչինտէ գուրուլան օ գատար
Քիլիսալէր՝ տէմէյէլիմ ատէմլէր , այրը այրը Տէր պի-
րիսի տէ Ա՛Տտը Լ Ո՛ւէտիտին էօրնէյինի էտինօիլէր ,
քի օնուն Տէր պիր ՏարՓընըն պիր պիր գալէմ իլէ
էօրնէյինի ալմագտան պաչգա եօլու տա եօղ իտի :
Ալվվէլքի Քրիսթիանլարըն Րէսուլէրին եա-
զըլարընըն իւղէրինէ օլան մուՏապպէթի կիւճ իլէ
աղնայապիլիրիզ , գաչ քի պիզ քէնտի չօճուգ-
լուղումուզտան պէրի օնլարա մալիք իզ վէ օգու-
մուշուզ : Մէսէլա՝ Պօղոս Րէսուլուն եիւզիւնիւ
կէօրմէյէրէք օնուն աճայիպ Տիտայէթինի վէ է-
մէքլէրինի վէ մալիք օլտուղու լութՓլարընը իշի-
տէն ատէմլէր աճապա նէ՝ գատար արզու չէքէր-
լէր իտի օնուն եազտըզլարընը օգումաղա : Ա է
էլպէթթէ Րէսուլուն վազլարընը ասըլ քէնտի
աղզընտան իշիտէնլէր տէ՝ օնուն եազտըղը մէք-
թուպլարընը օգումաղա ազ արզուլէրի եօղ իտի :

Իմտի թաճիւպ օլաճագ պիր շէյ տէյիլ տիր քի
 հէր պիր Վիլիսէ Րէսուլարըն ճէմի եազտըղլա-
 րընը էտինմէյէ արզու չէքէրլէր իտի : Պախուսուս
 քի օնլարըն Մլահըն Րուհու իլէ թահրիք օլուն-
 մուշ ատէմլէրտէն եազըլը օլտուղունու պիլէ-
 րէք՝ օնլարըն սէլահիյէթի իւզէրինէ ար-
 թըգ պաշգա իսպաթ լազըմ տէյիլ իտի : Ա-
 լընըղ լազըմ օլան շու իտի քի՝ աճէպ օ Վի-
 թապլար հանկը Րէսուլարըն իսմլէրի իլէ անը-
 լըրլար իտի իսէ՝ ասըլ օնլարըն եազտըղլա՞րը մը
 իտի՝ եօխսա տէյիլ : Պունու պիլմէք իչիւն տիգ-
 գաթէ շայան տըր քի Պօղոսուն Մէքթուպլարը
 իչինտէ պիր գաչ սէօղլէր վար քի պայաղը օ-
 գույանլար չօգ լազըմը պիր շէյ սայմազլար , ամ-
 մա օնլարըն իչինտէ չօգ միւհիմ Փիքրլէր վար :
 Մէսէլա , “ Պէն մէքթիւպիւ եազան Տերտի-
 ոս ” : Հոմվ . Ժ . Գ . 22 : “ Պու սէլամ՝ պէն
 Պօղոսուն էլի իլէ եազըլտը ” : Ա . Աորնթ . Ժ . Գ .
 21 : “ Պազըն , քէնտի էլիմ իլէ սիզէ նէ պէօ-
 յիւք եազըլար իլէ եազտըմ ” : Վաղ . Գ . 11 :
 “ Պու սէլամ՝ պէն Պօղոսուն էլի իլէ եազըլտը ” :
 Բ . Թ . ես . Կ . 17 : Պօղոս Րէսուլ էքսէրիյա պիր
 եազըճը գուլանըր իտի , Փաղաթ քէնտի մէք-
 թուպլարընը կէօնտէրտիյի Վիլիսէլէր՝ օնլարըն
 ասըլ քէնտիսինին օլտուղունու պիլմէսի իչիւն ,
 հէր վագթ սէլամը քէնտիսի քէնտի էլի իլէ եա-
 զար իտի , ասըլ քէնտի էլինին եազըսընը կէօր-
 մէք իլէ շիւպհէսիզ օլտունլար տէյու : Պու գա-
 տար տիգգաթ օլունուր իտի պու շէրիֆ եազըլա-
 րա՝ ասըլ քէնտի նէշը օլունտուգլարը վագըթ-
 տան՝ օնլարըն թագլիտ օլմատըղընը տույուրմաղա :
 Ա է ասըլ պու սէպէպ իչիւն իտի կէրէք Պօղոս
 Րէսուլուն՝ վէ կէրէք սայըր Րէսուլարըն քէնտի

մէքթուպլարընը կէօթիւրէն ատէմլէրին իսմլէրինի վէ ախլաղընը թափօիլէն եազմալարը : Ա է կէօրիւնիւր քի Քիթապլարը Քիլիսէնին զայէթ էմնիյէթլի ազալարընըն էլի իլէ կէօնտէրիլէր իտի , պախուսուս պու միւհիմ խըզմէթի եալընըզ պիր ատէմէ տէ ինանմազլար իտի , իլլա պիր գաչ քիշի պիրլիքտէ արգատաշ էտէրլէր իտի :

Մհալ Ղէտիտին Ֆիհրիսթինի ի-ղէրինէ :

Մասըլ քի Մհալըլ Մթիգին , էօյլէտէ Մհալըլ Ղէտիտին Քիթապլարընըն Ֆիհրիսթինի էսկի վագըթլարտան մէշհուր Պապալար եազմըշ օլտուգլարընը պուլուրուզ , վէ օնլարըն եազաղլարըլ շիմտիյէ գատար տուրուրլար , կինէ օ շէյլէրի պիր գաչ Մինադոս տախի եազմըշտըր , վէ օնլարըն սիճիլլէրի (կոնգակ) հալա վար տըրլար : Պու Ֆիհրիսթլէր էքսէրի պիր պիրլէրինէ քեամիլէն մուվաֆըզ տըրլար , եալընըզ պիր գաչընըն իչինտէ շիմտիքի Վանօնիք սայըլան Քիթապլարըն պիր գաչը եօգ տըր , վէ պու շէյ իչին պիր գաչ սէպէպիմիզ վար : Քիթապի Շէրիֆլէրին էն իպթիտա նէշը օլտուղու վագըթ պէօյլէ Ֆիհրիսթլէրէ չօգ պէօյիւք միւհթաճըզ վար իտի , ուզագտա օլան Քիլիսէլէր վէ ումումի ճէմաաթ գալպ եազըլար իլէ ալտանմասը իհթիմալ օլտուղու իչին . շինքի օ վագըթլար էօյլէ եազըլար չօգ օլմասը զանն օլունուր : Պունուն իչին չօգ լազըմ իտի գուլաղուղլարա քէնտի ճէմաաթլարընա Մլլահըն քէլամընը էօյրէթտիքլէրի վագըթասըլ Վանօնիք Քիթապլար հանկըլար օլտուղունու տա հէփսինտէն էվվէլ էօյրէթմէք : Պու Քիթապլարըն տօղրու օլտուղունու էյիճէ թաս-

տիգ էթմէք իչիւն իլք վագրթլարտա չօգ պէօյիւք
սըգընթըլար չէքիլտի : Տինտար Ապիսկոպոսլար
սատէ պու շէյ իչիւն Աէհուտիսթանա կիթտիլէր
վէ օրատա պիր էյամ գալտըլար , պու Վիթապ-
լարըն խասլըլընը վէ օնլարա տայիր հէր հալլէրի
էյիճէ ֆարգ էթսինլէր վէ էօյրէսինլէր տէյու :

Ահտըլ Ահտիտին Վիթապլարընըն իպթի-
տաքի Վանօնիք Փիհրիսթինի Արոգինէս քէնտի
թէլիֆլէրինին իչինտէ անմըշ տըր , վէ քէնտի-
սինին Վիթապի Շէրիֆլէր հագգընտա չօգ զի-
յատէսինճէ մալիւմաթը օլմասը իչիւն թամ
սէչկին վէ տօղըու եազա պիլիր իտի : Պու ատէմ
տէյիլ եալընըզ Վիթապի Շէրիֆլէրի չօգ օ-
գումուշ իտի , իլլա չօգ եէրլէր տէ կէզմիշ իտի ,
վէ պախուսուս քէնտի էօմրիւնիւն պէօյիւք փա-
յընը Աէհուտիսթան իչինտէ կէչիրմիշ իտի , վէ
օ տախի պու Վիթապլար էն էվվէլ եազըլտըրգ-
լարը եէրլէրին Վիլիսէլէրինտէն գօլայլըգ իլէ
խապէր ալա պիլմէք իչիւն միւնասիպ թարաֆ-
լարտա : Արոգինէս հայաթտա իտի Յովհաննէս
Րէսուլուն էօլմէսինտէն եիւզ սէնէ գատար վա-
գրթտան սօնկրա , իմտի օ օնլարը եազանլարըն
հագգընտա չօգ էյի մալիւմաթ քէսպ էտէ պի-
լիր իտի , պու Վիթապլարըն եազըլտըրը վագրթա
օ գատար եագըն օլմասը իչիւն : Պու մէշհուր վէ
ալիմ ատէմին ասըլ քէնտի եազտըրգլարընըն
չօգլարըր գայպ օլմուշ տըր , եալընըզ Ահտըլ
Ահտիտին Վիթապլարընըն Փիհրիսթի վար
Աւսերիոսուն Վիլիսէ թէվարիխինտէ զիքր օլուն-
մուշ : Ա է պու տա Արոգինէսին Մատթէոս վէ
Յովհաննէս Ննճիլինին իւզէրինէ եազտըրը թէվ-
սիրլէրինտէ : Վէնտի Փիհրիսթինտէ զիքր էտէր
տէօրթ Ննճիլլէրի , Րէսուլարըն Ամէլինի , Պօղո-

սուն օն տէօրթ Մէքթուպլարընը, Պետրոսուն
 իբի Մէքթուպլարընը, Յովհաննէսին իւչ Սէք-
 օթուպլարընը վէ Յայտնութիւն Քիթապընը: Պու-
 սայը թամ շիմտիքի Վանօնիք Քիթապլարըն
 սայըսը կիպի տիր, Յակօբոսուն վէ Յուգանըն
 Մէքթուպլարընտան մատէ, պունլար տա էս
 գազա տըշարը գալմըշ օլմալը տըրլար, վէ տէ-
 յիլ մախսուսէն, շիւնքի թէլիֆինին ախէր եեր-
 ւէրինտէ պու Մէքթուպլարըն Վանօնիք օլմասը-
 նը իգրար էտէր: Արոգինէսին՝ սայըր պիր Քի-
 օթապ գաթմայարագ՝ թամ շիմտիքի Վանօնիք
 Քիթապլարըն սայըսընը եաղտըղընտան, օ վագ-
 օթըն ալիմ ատէմլէրի Մ.Տարը Ը՛էտիտին Քի-
 օթապլարընըն Վանօնիք օլմասընը է յի ֆէրգ էթ-
 միշ օլտուգլարը կէօրիւնիւր: Ա է Մ.լաՏըն Մու-
 Տու իլէ եաղըլմըշ վէ պայաղը ատէմլէրին էլի
 իլէ եաղըլմըշ Քիթապլարը օ վագըթ տա թամ
 շիմտիքի կիպի սէշիլմիշ վէ սիճիլ օլմուշ իտի:

Մ.Տարը Ը՛էտիտին Քիթապլարընըն ֆիՏ-
 րիսթինի Ալսեբիոս՝ Քիլիսէնին ալիմ միւէրրիսի
 տէ եաղմըշ տըր, վէ քէնտի էմէքլէրինտէն էօ-
 օթիւրիւ սայըր ատէմլէրինքինտէն տաՏա զի յատէ
 օնա պօրճու իղ, շիւնքի քէնտիսի Մէսուլարըն
 վէ քէնտի վագթընըն մապէ յիինտէ օլան միւտտէ-
 օթին իշինտէ Քիլիսէճէ վուգու պուլան շէյլէրի
 պէօյիք իՏթիմամ իլէ վէ սատըգան էճէ տէվ-
 շիրտի: Ալսեբիոսուն վէրտիյի շէՏատէթ Արո-
 գինէստէն եիւզ սէնէ գատար սօնկրա տըր, վէ
 քէնտի եաղտըղը ֆիՏրիսթ քէնտի թէլիֆ էթ-
 տի յի Քիլիսէ թէվարիսինտէ պուլունուր: (Ն-
 տա թամ պիզիմ շիմտիքի Տէփի Վանօնիք Քի-
 օթապլարըն սայըսընը վէրիւր. Փագաթ «Պաղըլարը
 Յակօբոսուն Մէքթուպուուն Պետրոսուն Քիլիսէճի

Մէքթուպունուն վէ Յովհաննէսին Իքինճի վէ
 Իւչիւնճիւ Մէքթուպլարընըն իւզէրինէ շիւպհէ
 էթտիլէր, վէ տախի պազըլարը Յայտնութիւն
 Վիթապընը գապուլ էթմէտիլէր, պազըլարը տա
 գապուլ էթտիլէր” տէր : Քազաթ “Պէնիմ զիւ-
 իւմիւմճէ օնլար պիլա շիւպհէ գապուլ օլունմալը
 տըրլար” : Վիլիսէ միւէրրիտիլէրին իչինտէ պու
 մատտէ հագգընտա թամ մալիւմաթ վէրմէ յէ
 միւնասիպ Աւսերիոստան մատէ քիմսէ եօգ տըր :
 Պու՝ քէնտի էօմրիւնիւն պէօյիւք փայընը Վրիս-
 թիան Վիլիսէսինին իլք վազըթլարընը թէՖթիշ
 էտէրէք կէչիւրմիշ իտի, վէ Վիլիսէճէ իշլէրէ
 տայիր ճէմի եազըլարա է յի մալիւմաթը վար իտի,
 քի օնլարըն չօղլարը շիմտի գայըպտա տըրլար,
 վէ պիզիմ տէ օնլարըն հագգընտա շիմտիքի պիլ-
 տիքլէրիմիզի տէ եալընըզ պու ղայրէթքէշ աստէմին
 վասիթասը իլէ էօյրէնմիշ իզ :

Լթանասիոս՝ Վուրթարըճըմըղըն Ալաշլը-
 դընը սապիթ էթմէք իչիւն չօգ շէյլէր եազմասը
 վէ չօգ իսքէնճէլէր չէքմէսի իլէ ճիւմլէ յէ մալիւմ
 օլան պիր քիմսէ, քէնտի Մինօփսիս (Վիթապի
 Շէրիֆլէրին Աճմալի) տէնիլէն քիթապըն իչինտէ
 Աճտըլ Ղէտիտին Վիթապլարընըն Փիհրիսթի-
 նի եազար, վէ պիզիմ շիմտիքի օլան իլէ պիր
 այնի տիր : Աիւրեզ տախի քէնտի Վրիսթիան
 թալիմաթը տէնիլէն քիթապընտա պունլարըն
 պիր Փիհրիսթիւնի եազմըշ տըր թամ շիմտիքի
 օլան կիպի, եալընըզ օ Յայտնութիւն քիթապը-
 նը տըշարը պրագմըշ տըր : *

* Լչիւն Փէհրեւնլէրէ Վիթապի Շէրիֆլէր-
 փէն պո- պեր Վիթապըն պըշարը պրագմըշ
 նըն սէպէպիւնի սօնիլտ նագլ կիթէնիլ :

Աթանասիոս վէ Արեւել՝ Աւստրիոս իլէ պիր
ասրըն ատէմլէրի իտիլէր՝ Փագաթ Արեւել իհ-
թիմալ տըր քի իկիրմի եա օթուղ սէնէ տահա
սօնկրա օլտուն : Տէօրտիւնճիւ տէհրին օրթասըն-
տան պիր աղ սօնկրա Աւուղիկէ Մինագոսուն
ճէմի Ապիսկոպոսլարը տախի շէհատէթ էտեր-
լէր : Պու Մինագոսուն իշինտէ Ահտըլ Ղէ-
տիտին հագգընտա օլան սէօհպէթ՝ օնուն ալթ-
մըշընճը գանունունտա եազըլը վար տըր . վէ թըպ-
գը պիղիմքի կիպի տիր , Փագաթ եալընըղ Յայտ-
նութիւն Քիթապը տըշարը պրագըլմըշ տըր :
Պու Մինագոսուն սիճիլ էթտիյի գանունլարը աղ
վագըթտան սօնկրա ճէմի Քիլիսէլէր գապուլէթ-
տիլէր , վէ օնուն իշինտէ իտի զիքր օլունան Փիհ-
րիսթ տախի : Աշթէ պէօյլէ կէօրիւրիւղ քի Ահ-
տըլ Ղէտիտին՝ Յայտնութիւն Քիթապընտան
մատէ Վանօնիք Քիթապլարընը թէշքիլ էտէն
ճէմի թէլիֆլէր՝ չօգ էրքէն՝ եանի տէօրտիւնճիւ
տէհրտէ տիւնեանըն հէր թարաֆընտան հէր ներե-
տէքի Քրիսթիան Քիլիսէսի վար իտի իսէ յալէսէ-
վիյէ գապուլ օլունմուշ իտի : Պիր գաչ սէնէ սօնկ-
րա շերոնիմոս հայաթտա օլուպ թէքմիլ Քիթա-
պի Շէրիֆլէրի Աթիմնճէյէ թէրճիւմէ էյլէտի :
Քէնտիսի պիր Փիհրիսթ եազմըշ տըր , հէր
վէճհ իլէ թամ պիղիմ շիմտիքի կիպի , Փագաթ
եալընըղ Ապրանիլէրին Մէքթուպու հագգընտա
պիր աղ շիւպհէ իլէ սէօյլէր , օնուն միւլէլիֆինին
իամի աշիքեարէ գօնմուշ օլմատըղը իշիւն : Ամմա
քէնտի թէլիֆաթընըն սայըր եերլէրինտէ պու քի-
թապը օ պիրլէրի կիպի Վանօնիք գապուլ էթմիշ
օլտուղունու կէօսթէրիր : () գոստիւնոս՝ քէնտի Քը-
րիսթիան թալիմաթը տէնիլէն քիթապընըն իշինտէ
Ահտըլ Ղէտիտին Քիթապլարընըն իամլէրինի գօյ-

մուշտրը , վէ օնլար հէր վէճհ իլէ պիղիմքիլէրին պիր
այնի տիր : Աարթագինէ Մինադոսու՝ քի () գոս-
տինոս տախի օրատու իտի , պիր Ֆիհրիսթ եազ-
մըշ տրը թամ պիղիմքի կիպի : Պու մէճլիսին
իչինտէ գըրգ տէօրթ Ապիսկոպոս վար իտի , վէ
զիքր էթտի յիմիզ Ֆիհրիսթ օնլարըն գըրգ սէքի-
զինճի գանօնունտա պուլունուր :

Ահտըլ Ղէտիտին շիմտիքի գապուլ օլունան
Քիթապլարընըն Ֆիհրիսթի վէ Վանօնիք օլմասը
էսկի զէմանտէն սապիթ օլունմուշ օլտուղունա պիր
սայըր քիֆայէթ էտիճի շէհատէթ տէ վար , քի
օլվագթըն ճէմի Պապալարը քէնտի թէլիֆլէրի-
նին իչինտէ պու Քիթապլարտան չօգ իսպաթ-
լար կէթիրմիշ տիրլէր՝ Քիթապի շէրիֆ կիպի
թութարագ , վէ պու Պապալարըն սաքին օլտուգ-
լարը եէրլէր տէ պիր պիրլէրինտէն չօգ ուղագ իաի .
վէ էկէր պու Քիթապլարըն Վանօնիք օլտուղունու
թաստիգ էտէն օ թէլիֆլէրի պիրէր պիրէր պուրա-
տա զիքր էթսէք , օ վագըթ տէտիքլէրիմիզին
սահիհ օլտուղու տահա զիյատէ աշիքեարէ կէօ-
րիւնէճէք տիր : Աաքին նէ՞ իչիւն տիր քի Ասիատա՝
Ափրիկէտէ վէ Աւրոպատա սաքին օլան ատէմլէր
եալընըզ պու Քիթապլարտան իսպաթ կէթիրի-
լէր , վէ սայիր Քիթապտան տէյիլ , շու իքի սէ-
պէպ վէրիլէպիլիր . եա՛ քէնտիլէրի սայըր Վանօ-
նիք Քիթապլար թանըմազլար իտի . եա տա էկէր
թանըրլարսա պիլէ իտի՝ օնլարը պու Քիթապլարա
միւսավի սայմազլար իտի : Պու իքի սէպէպին
հանկըսը տախի օլսա՝ էնճամ պէօյլէ սիճիլ օլուր
քի Քիթապի շէրիֆ կիպի քէնտիլէր իսպաթ
կէթիրմիշ օլտուղլարը Վանօնիք Քիթապլար եա-
լընըզ օնլար տրը : Մէսէլա՝ Պետրոսուն Պիրին-
ճի Մէքթուպու Վանօնիք տիր , շիւնքի տիւն-

եանըն հէր թարաֆրնտա պուլունան չօգ էսկի Քը-
րիսթիան միւէլիֆլէր տայիմա օնտան իսպաթ կէ-
թիրմիշ տիրլէր : Ապին Պետրոսուն Յայտնու-
թիւնու տէնիլէն քիթապ Վանօնիք տէյիլտիր ,
չիւնքի իւք Պապալարտան հիչ պիրի տէ օնտան
ասլա իսպաթ կէթիրմէմիշ տիր , պէօյլէ տախի
Պետրոսուն Մմէլէրի վէ Պետրոսուն Ինճիլի տէ-
նիլէն քիթապլար : Իւք Քիլիսէլէր պու քի-
թապլարը ասլա պիլմէզլէր իտի , օնուն իչիւն իսս
թէլիֆլէր տէյիլ տիրլէր , պու պիր գաթի իս-
պաթ տըր վէ հիչ պիր քիմսէ պունա գարշը շէյ
պուլամազ : Ահտըլ Ղ'էտիտին շիմտիքի Քի-
թապլարընըն թամ Վանօնիք օլմասընա սայըր պիր
իսպաթ պու շէրիֆ Քիթապըն էսկի վագթլար:ոս
սայըր լիսանլէրէ թէրճիւմէ օլմասը տըր : Պիլիր-
իզ քի չօգ էսկի վագըթլարտա Ահտըլ Ղ'էտիտին
Ատիւնճէ թէրճիւմէլէրի վար իտի . քի թա շե-
րոնիմոսուն վագթընա տէկին սայ քի պօզուլուպ
իչլէրինէ չօգ թէպտիլիք կիրտի , պունուն իչիւն
շերոնիմոս օնու եէնիտէն թէրճիւմէ էթմէյէ
էլ վուրտու , քի ազ վագըթ արասընտա չօգ
էսկիլէրին եէրինի թութտու : Ա իմտի էկէրչի
էսկի Ատիւնճէ թէրճիւմէլէրտէն ասլա եօգ տըր ,
լաքին էյի իսպաթըմըզ վար տըր քի օնլարըն իչ-
լէրինտէքիլէր տէ կինէ շերոնիմոսուն իչինտէ-
քի Քիթապլարըն թըպգըսը իտէլէր : Ահտըլ
Ղ'էտիտին Սիւրեանի լիսանընտա պիր փէք էսկի
թէրճիւմէսի վար քի ճիւմլէ օնուն իչինտէ օլան
Քիթապլարըն Վանօնիք օլտուղունա չօգ գուվ-
վէթլի պիր իսպաթ տըր : Պու ալա թէրճիւմէ ասըլ
քէնտիսի կէօսթէրիր քի չօգ էսքի տիր , վէ պիր
գաչ մէշհուր Սիւրեանիճէ պիլէնլէր՝ քի օթէր-
ջիւմէյի չօգ էյի թէֆթիշ էթմիշ տիրլէր , զանն

էտերլէր քի օ իւք տէհրին սօնլարրնտա թէր-
 ճիւմէ օլմուշտրր: Պու թէրճիւմէնին իչինտէ վար
 Մետարանլար, Քսուլարրն Մմէլէրի, Պօղո-
 սուն Վէքթուպլէրի՝ Իպրանիլէրին մէքթուպի
 տախի պերապէր, Յովհանէսին վէ Պետրոսուն
 Պիրինճի Վէքթուպլէրի վէ Յակորոս Մաքեա
 լըն Վէքթուպու: Ե իմտիքի էլիմիզտէ օլան Վէք-
 թուպլէրին պու գատարրնըն Վանօնիք օլմասընա
 իսպաթը աշիքեար օլտու: Ա է Յայտնուծիւն-
 տան մատէ սայրը տըշարտա գալմըշ օլան Վէք-
 թուպլէր ազ վէ քիւչիւք աիրլէր, իմտի իհթիմալ
 տրը քի թէրճումանը օնլարը պիլմէզ իտի, հախօտ
 օնլարրն իսաս օլմասընա օլտէմտէն տահա քէնտի-
 նին պիր իսպաթը եօղ իտի: Ա է Յայտնուծիւն
 Քիթապը իչիւն տերիզ քի հէր նէ սէպէպէ
 մէպնի պաշգա էսկի Փիհրիսթլէր իչինտէ եօղ իսէ,
 իհթիմալ տրը քի եինէ հէման օ սէպէպտէն էօ-
 թիւրիւ պունտա տախի թէրճիւմէ օլունմամըշ
 տրը: Պու Քիթապ ճինաս բէմզ իլէ եաղըլմըշ
 օլտուղունտան օ վագթըն ալէսսէվիյէ ճէմաթը
 կիւճ աղնաշըլըր սայարլար իտի, օնուն իչիւն Քի-
 լիսալէրտէ օգունաճագ ճիլտլէրին իչինէ գօյմազ-
 լար իտի:

Ե իմտիքի պիզիմ էլիմիզտէ օլան Քիթապլա-
 րըն Վանօնիք օլմասընըն իւզերինէ շու պիր գաշ
 շէյլէրի իշար իտէլիմ:

1. Չօգ էսքի զէմանլէրտէն Մհտըլ Ղէտի-
 տին Քիթապլարրնըն Փիհրիսթինի եազանլարրն
 սայ քի ճիւմլէսի պիրի պիրլէրի իլէ մուծապըզ
 տրը: ()ն իւչ էսկի Փիհրիսթլէրին եէտիսինին
 իչինտէ թամ պի այնի օ Քիթապլար տրը, քի
 շիմտի պիզիմ Մհտըլ Ղէտիտտէ մէվճուտ տրը-
 լար, գալանլարտան իւչիւ տախի հէր վէջհ իլէ

պիբ տիրուէր՝ եալընըզ Յայտնութիւն Քիթապո
 եօգ տըր, քի օնուն Վանօնիք օլտուղունա հէր
 նէ գատար ինանըրլար իտի իսէտէ, եէթէր սէպէպ
 իլէ Փիհրիսթին իչինէ գօյմա որլար: Աէ օ գալան
 իքիսիտէ թաստիգ էտէրլէր քի տըշարը պըրա-
 գըլըշ եախօտ շիւպհէ օլունան Քիթապլարըն՝
 խասս օլտուղունու օլ Փիհրիսթլէրի եաղանլար եի-
 նէգապուլ էտէրլէր իտի: Իմտի գալի իսպաթ վար
 տըր քի էսկի Վիլիսէ Մհարը ճէտիտին Վա-
 նօնիք Քիթապլարընը թէքմիլէն միւպէյէն գըլըշ
 տըր: () Ը Էրիֆ Քիթապլար իւչինճիւ, տէօր-
 տիւնճիւ վէ պէշինճի տէհրլէրին իչինտէքի ճէմի
 սայըր քիթապլարտան չօգ զիյատէ մուպին՝ վէ
 օնուն իչինտէքի Քիթապլարըն Փիհրիսթի տա-
 ղի էյիճէ թանգիմ օլունմուշ իտի:

2. Պունու տախի զիքր էթմէք լաղըմ տըր քի պու
 Փիհրիսթլէրին էն իպթիտաքինի Արոգինէս եաղ-
 մըշտըր, քի Յովհաննէս Քեսուրուն էօլմէսինտէն
 չօգ եիւզ սէնէ գատար սօնկրա կէլմիշ տիր, վէ
 եօլճուլուգլար էթմէքլէ՝ ուղուն միւտտէթ Աէհու-
 տիսթանտա սաքին վէ չօգ Քիթապլար օգու-
 մուշ օլմասը իլէ, Վիլիսէնին իչինտէ իպթի-
 տատան թա քէնտի վազթինէ տէկին ճիւմլէ
 տէօնէն իշլէրէ վէ պուլունան մուէլիֆաթլարըն
 իւղէրինէ թէքմիլէն մալիւմաթ էտինմիշ իտի:
 Պունուն իլէ պերապէր զիքր էթմէք տախի լաղըմ-
 տըր քի պու Փիհրիսթլէրի Վիլիսէնին իչինտէքի
 էն ալիմ՝ տինտար վէ սէշկին զաթլար եա սինա-
 թօսլար եաղտըլար, վէ տախի քի պունու եաղան-
 լար տիւնեանըն պաշգա պաշգա վէ պիբ պիբինտէն
 ուղտոգ մահալէրինտէ միւթմէքին իտիլէր, մէ-
 սէլա՝ Արուսապէմ, Անսարիա, Աարթագի-
 նէ, Աոստանղնուպօլիս, Աիպրոս, Աղէքսանդ-

րիա , Իտալիա , վէ Վիւչիւք Լսիա : Պէօյլէճէ
 կէօրիւնիւր քի պու Վանօնիք Քիթապլար ըօգ
 էսկի վագրթտան գապուլ օլունմուշ իտիլէր , վէ
 հէր եէրտէ տէ պի այնի իտիլէր • օնուն իչիւն
 պուլուրուղ քի Պապալար ճիւմլէ քէնտի եազ-
 տըղլարընըն իչինտէ հէման օ պի այնի Վիթա-
 պի Շէրիֆտէն իսպաթ ալըրլար իտի : Վէ հե-
 րետիկոսլարտան մատէ ասլա պիրիսինի կէօրմէ-
 յիղ քի Վանօնիք Քիթապլարըն պիրինի գապուլ
 էթմէմիշ օլունն :

3. Ղիւմլէ պու կէթիրտիկիմիղ իսպաթլար
 իլէ ասլա տէմէք իսթիմէլիղ քի պիր Սէճլիս եա
 Լպիսկոպոս պու Քիթապլարըն Վանօնիք օլ-
 մասընը իլամ եա հէօքմ էթմէյէ հիւքիւմէթ-
 լէրի վար , իլա եալընըղ շահիտ օլապիլիլէր ,
 Քիլիսէլէրէ շէհատէթ վէրէրէք քի օնլար սա-
 հիհէն Բէսուլլարըն ասըլ եաղտըղլարը տըր :
 Իմտի էսկի ղէմանլարտա ասլա պէօյլէ պիր
 ղիւիւմ օլմատը քի պու Քիթապլարըն Վանօնիք
 օլմասընը Քիլիսէնին եա Սէճլիսլէրին հիւ-
 քիւմէթի իլէ հէօքմ օլունմուշտըր • իլա օնլար
 նէշը օլտուղլարը կիւնտէն թէքմիլէն Վանօնիք
 սայմաղա հիւքիւմէթլէրի վար իտի , վէ իման հէմ
 հիւսնիւ հարաքէթէ տայըր հէր շէրտէ գու-
 լաղուղ վէ գանուն օլմագ իչիւն Քիլիսէլէրէ վէ-
 րիլտիլէր : Լսկի Պապալար Լսլահտան գօրգմաղ
 տինսիղլիք սայաճագլար իտի , էկէր պիր Լպիս-
 կոպոս եա Սէճլիս Քիթապի Շէրիֆին հիւքիւ-
 մէթինէ գարըշաճագ պիր շէյէ էլ վուրսա իտի ,
 եախօտ էկէր Բէսուլլէրտէն կէլէն Քիթապլարըն
 իչինէ սայըր Քիթապլար սօգմաղա ձէսարէթ է-
 տէ իտի : Քիլիսէ հէր նէ գատար ՐԼՍՈՒԼԼԵ
 ՐԸՆ ՊԼԵ ՓԼԵՅԼԵՍՊԼԵՐԼԵՐԻՆ Թէմէլի իւղէրինէ

պինա օլմուշ տըր : ԲԻ ՅԻՍՈՒՍ ԲԲԻՍՏՈՍ ՔԼԵՆՍԻՍԻ ԲԼԵՕՇԼԵ ՊԵՇԼԵ ԲԻԲԸՍԻՍԻ ՏԻՇ , լաքին Քիթապի Շ էրիֆլերին հիւքիւմէթի օնլարըն եազըլտըղլարը կիւնլերտէն պերու կէլէն հիչ պիր սընրֆ ատէմտէն ասըլը տէ յիլ տիր :

4 . Վէ խիւլասայի քէլամ՝ Մլասհըն քէնտի Քիլիսէսի իւզերինէ օլան ինայէթինի Ֆէհմ էթմէք կէրէք տիր , քի պու պահասըղ Քիթապլարը եազտըրտը , վէ օնլարը թէհլիքէլեր վէ գօվալայը շար արասընտա հըֆղ ու վիգայէ էթտի , վէ պէօյլէճէ Քիլիսէնին ճիւմլէ տիւշմանլարընըն քէօթիւ նիյէթլերինէ գարշը՝ օնլարըն ճիւմլէսի ՚էսուլլարըն եազտըղլարը լիսան իլէ քէտերսիղ վէ թէքմիլ պիղիմ էլիմիղէ եէթիշտիլեր :

Պու Մլասհանի խաղինէ իչիւն պօրճույուղ չօգ թէշէքքիւր սունմաղա Քիլիսէնին օ պիրիճիք Պաշընա , քի բուխսէթիմիղ օլտու պիղիմ թալիմիմիղ վէ թէսէլիմիղ իչիւն ճիւմլէ պիղէ լազըմ օլանլարը ճապա քէնտիսինտէն ալմաղա : Մազըմ տըր քի պու ալասհանի իլհամըն ալա պախշիշինի սայըր ճիւմլէ գըյմէթլի շէյլերտէն չօգ զիյատէ սայալըմ : Մազըմ տըր քի կէճէ կիւնտիւղ ՚ապարն՝ Սօմօսլարընըն իւզերինէ թէֆէքքիւր էտէլիմ . օ պիր թէքմիլ դանուն տըր , պերրագ ըշըղ կիպի փարլար , գալպին իւզերինէ խէլասէ եարար պիր թէսիր էտէր : Թէհլիքէտէ օլտուղումուղ վազըթ՝ օ պիղի սագընտըրըր , եօլտան չըգսագ՝ օ պիղի սօշրու եօլա գօր , տերտ չէքմէքտէ օլսագ՝ օ պիղէ թէսէլի վերիր : “ () նլար (՚ապարն քէլամլարը) ալթունտան վէ չօգ խասս ալթունտան արղուլու՝ վէ պալտան հէմ տամլա կէօմէճիւտէն թաթլը տըր ” : Մաղ . ԺԻԺ . 10 : Մազըմ տըր քի չօգ աճընալըմ վէ մերհա-

մեթ էտէլիմ օ ատէմլերին հալինէ քի պու գըյ-
մեթ լի Քիթապտան մահրում տըրլար , վէ լա-
զըմ տըր քի Քիթապի Շէրիֆի նէշը իթմէք
ճէհտինտէն ասլա կերի տուրմայալըմ , թա քի
ճիւմլէ ատէմլեր պու ալլահանի խաղինէտէն պօլ
պօլ էտինսինլեր : Ասքին օ ատէմլերին հալի
տահա զիյատէ աճընմաշա լայըգ տըր քի պու
Շէրիֆ Քիթապ քէնտիլերինտէ վար իսէ տէ
հալա օնու էօյրէնմէյէ գայըուլարը եօգ տըր , օն-
լար պօլլուգ իչինտէ թէլէֆ օլուրլար , ըշըգտա
գարանլըգ եկրտէ կիպի կէզերլեր : Ալլահ օնլա-
րա Հայաթըն Քէլամընը կէօնտերտի , Փագաթ
օնլար օնուն մուհապպէթինին զանի պաղշիշի-
նի պիհուտէ պիր շէյ սայտըլար : Աէ մութլու
օլուր իտի քի օնլարըն կէօզլերի աչըլըպ Վապպըն
Շէրիաթընտա օլան աճայըպ շէյլերի կէօրմէյէ
գատըր օլայըտըլար :

ԻՄԵՆ ԿԵՆ ՈՒՆ ՈՒՆ ԲԻԹԵՊԻ ԸԼԵՐԻՓ ՏԻՐ

Ե՛ւ վար ի տարեմ Կօրի-նի-ր . ամա
 ոճու- էօլի-մ էօլլարը պըր :

Աշիքեար տըր քի քէնտի քէնտիմիզի տօղրու
 եօլտա զանն էթմէմիզ , սահիհ էօյլէ օլտուղունա
 պիր իսպաթ տէյիլ տիր : Ահթիմալ տըր քի
 պիր եօլճու քէնտի կիթմէք իսթէտիյի եօլտան
 սափմըշ օլարագ , էլան քէնտի Փիքրինտէ պիլ
 քիւլիյէ զանն էթսին քի քէնտի տօղրու եօլուն
 իչինտէ տիր , հէմ տախի շար չափուգ քէնտի մէ-
 հալինէ վասըլ օլաճաղ տըր : Ահթիմալ տըր քի պիր

կէմինին ըէյիտի քէնտի ասըլ Ֆիքրինէ գոյտու-
 ղու լիմանա սահիհ կիրէճէք տիր գըյաս էթտի-
 ղի անտէ , կէմի օնա մուխալիֆ Եօլտա օլուպ
 տօղրու գայալարա սէյիրտիպ օնլարա չարփարագ
 պին փարչա օլմագ թէհլիքէսինտէ տիր : Ահթի-
 մալ տըր քի պիր խասթա սահիհէն իման էթ-
 սին քի կիւն կիւնէ սաղլըլընը էլէ կէթիրմէքտէ
 տիր , գաչ քի վագ'ը հալէ պագարագ խասթա-
 լըղը կիւն կիւնէ շիտտէթ քէսպ էթմէքտէ օլուպ'
 ազ վագըթտան քէնտինի մէզարտա պուլաճագ
 տըր : Ղիւմլէ պու վուգուաթլար ալէսսէվիյէ
 կէօրիւլիւշ տիւր , վէ հէր ատէմ իգրար էտէր
 քի մէզքիւր զաթլարըն գըյասլարը վուգուաթը
 հալի թէպտիլ էտէմէյիպ , քէնտիլէր ինանմագ-
 լարսա տա' Եինէ օլաճագ նէ իսէ օ օլուր :

Ա է էկէր տիւնեալի իշլէրտէ ինսանլար տայի-
 մա Եանկը լմաղա միւպթէլա տըրլար , իմտի նէ
 գատար տահա զիյատէ Եանկըլա պիլիլըլէր ըու-
 հանի մատտէլէրտէ : Քիթապի Շէրիֆ պիղէ
 տույուրուր քի “Աօլ վար քի ատէմէ տօղ-
 ըու կէօրիւնիւր , լաքին սօնու էօլիւմ Եօլարը
 տըր” : “Այիւրէք հէր շէյտէն զիյատէ ալտատըճը
 հէմ զայէթ Փասըգ տըր” : Արեմ . ԺԱ , 9 : Այ
 պու ըէսալէյի օգույան տօսթում . ինսանա շօգ
 գօլայ պիր շէյ տիր մէզհէպ մատտէլէրինտէ քէն-
 տինի ալտաթմագ . տօղրուլուգ իշինտէ իղ տէյու
 ինանմագ գօլայ պիր շէյ տիր , գաչ քի պիւթիւն
 պիւթիւնէ Եանկըլըլըգ իշինտէ գալմըշ ըզ . գօլայ
 տըր էօյլէ պիր Եօլ սէհմէք քի պիղի կէօյէ կէօ-
 թիւրէճէք կիպի կէօրիւնիւպ , սահիհէն պիղի
 ճէհէննէմէ տօղրու կէօթիւլմէքտէ օլսուն :

Շ իմտի պուրատա պիր միւհիմ սիւալ վտր տըր :
 Սատէմ քի պու շէյլէր պէօյլէ տիր , իմտի ա-

տէմ նա՞սըլ պիլէ պիլիր քի քէնտի տօղրու եօլտա
 մը տըր, նա՞սըլ պիլէ պիլիր՝ քի օ քէնտիսինէ
 տօղրու կէօրիւնէն, եօլ՝ սօնունտա էօլիւմ եօլարը-
 նա կէօթիւրմէյէճէք տիր, Վկեր պու սիւալի
 էտէն սահիհէն տօղրույու սէվէն վէ սաֆտերուն
 պիր քիմսէ իսէ, օնա ճէվապ վէրմէք չօգ գօլայ
 տըր, վէ շիմտի միւրատըմ օնու կէօսթէրմէք տիր:

Մ. Մլաճ պիր Վիթապ վէրմիշ տիր պի-
 զէ, քի օնտան խէլասըն սահիհ վէ պիրիճիք
 եօլունու էօյրէնմէյէ գատըր օլապիլէլիմ, վէ
 իշթէ պու նիյէթի մախսուսէ իշին իտի, քի
 Մլաճ Վիթապի Շէրիֆի եազտըրտը: Վէ
 հէր նէ գատար կէօնա կէօն մուխթէլիֆ ա-
 տէմլէր օնու եազտըլար իսէ տէ, ճիւմլէսի տէ
 Մլաճանի թէսիրաթ վէ Րուհ էլ Վուտսուն
 եանկըլմազ գուլաղուղուղու իլէ իտի, նասըլ քի
 Պետրոս Րէսուլ տէր "Չիւն քի փէյղամպէրլիք
 ասլա ինսանլարըն միւրատընճա վէրիլմէտի, իլա
 Մլաճըն աղիզ ատէմլէրի Րուհ էլ Վուտստան
 թահրիք օլարագ սէօյլէտիլէր": Վ Պետ. Մ. 21:
 Իմտի չօգ իգթիզալը տըր քի Մլաճըն ատէմլէրէ
 պէօյլէ պիր Վիթապ վէրմէսինին նիյէթինի աս-
 լա ունութմայալըմ, քի օնուն իլէ խէլասըն եօ-
 լունու կիւնահ քեարլարա էօյրէթմէք իտի: ()-
 նուն իշիւն պու Մլաճըն պախշիշի տիր, տէյիլ
 մախսուս պիր միլլէթէ եա սընըֆա, իլա ճէմի
 ինսան ճընսընա, մատէմ քի ճիւմլէսի տէ կիւնահ
 իշլէտիլէր: Հա քէզա ասլա զանն էթմէմէլի, քի
 եալընըզ ալիմլէք եա քիլիսէ խատէմլէրի իշիւն
 եազըլըլը տըր օ Վիթապ, շիւնքի հէր կիւնահ-
 քեարա եալընըզ պիր եօլ վար Մլաճա եագլաշ-
 մաղա, ալիմ օլսուն, ճահիլ օլսուն, փափաղ օլ-
 սուն, ճէմաաթ օլսուն: Վիթապի Շէրիֆի աշ-

տրղըմըգտա ճիւմէ իմանտարլարա ումումէն խե-
 լասըն վատընը պուլուրուզ օնտա . պէօյլէ տէ հէր
 ատէմէ թագտիմ օլունմուշ նասիհաթլար վէ
 տավէթլէր : Պունլարտան մատա մախսուսիյէ
 նասիհաթլար վէ քէլիմաթլար՝ կէօնակէօն սընըֆ-
 լար վէ զաթլար իչիւն , գօճալարա վէ գարըլա-
 րա , աթալարա վէ էվլատլարա , էֆէնտիլէրէ վէ
 գուլարա , փատիշահլարա վէ թէպատլարա , զէն-
 կինլէրէ վէ Ֆագիրլէրէ , վէ սայիրէլէրէ , քի
 գաթիէն կէօսթէրիը օ քիթապըն ճիւմէ ատէմ-
 լէրին օգումասը իչիւն եաղըմըշ օլտուղունու ,
 չիւնքի հէփտի տէ իթաաթ էթմէլի տիրլէր :

Վէ Փիլ հագըգա Վիթապի Շ էրիֆտէ թէք-
 միլ թալիմաթ վար , կիւնահ.քետր ատէմլէրին մա-
 լիւմաթ էտինմէսինէ Ֆարղ օլուպ , օնլարըն իւզէ-
 րինէ հէր պիրի քէնտի հալինէ՝ պօրճլարընա վէ
 սաստէթինէ տայիր թէֆէք.քիւրլէր իլէ ույանմըշ
 պիր Փիքիր մալիւմաթ էտինմէք իսթէտիյի ճիւմ-
 լէ մատտէլէր հագըգընտա : Այալընըզ քէնտի անա
 տիլինտէ Վիթապի Շ էրիֆի օգումալա դատիր
 օլան պիսպիւթիւն ճահիլ պիրի տախի՝ խէլաս
 եօլունու թէքմիլ սահիհլիք իլէ գավի պիլմէյէ
 գատար գատըր տըր օնու սնկլամաղա :

Բ. () ատէմ քի Րուհ էլ Վուտսա կիւվէ-
 նիպ՝ եալընըզ տօղրուլուղու պիլմէք արգուսու իլէ
 օգուր Վիթապի Շ էրիֆի , սահիհ պիլսին քի
 տօղրու կօլտա գուլաղուզլանաճագ տըր :

Ապքին Վիթապի Շ էրիֆի քէնտի քէնտինէ
 թէֆթիշ էթմէք լազըմ տըր : Այանկըլմազ գու-
 լաղուզուգ էտէն՝ տիւնեատէ եալընըզ պիր Վի-
 թապ օլտուղունու կէօրաիքտէ , նի՞չիւն օնու
 պրազարագ կիտիւպ եանկըլըր ատէմլէրին գու-
 լաղուզուղունու արամալը , քի կէրէք պիլէ պիլէ՝

վէ կերէք եանկրլարագ քենտիլէր տէ եանկլըշ
 գուլաղուղուգ էտէպիլիւրլէր : Ղ'էմասթըն Վ.Ը
 լաճըն Քելամընը թէֆթիշէթմէյէ ասլա հագգը
 եօգ տըր տէնմէսինի պիլիւրիմ . եանի օնուն սէօղլէ-
 րինտէն քենտիլէր պիր Փիքիր շըգարմագ իչիւն .
 իլլա Վ.իլիսէնին վէրտի յի մանայա պագմալը տըր-
 լար . վէ օնուն ճիւմլէ էօյրէթտիքլէրինի պիլա
 թիֆթիշ իման իլէ գապուլ էթմէլի տիւրլէր : Պա-
 գաթ Վ.իթապի Շ էրիֆտէ պէօյլէ պիր թալի-
 մաթ եօգ տըր : Ա է պէօյլէ պիր թալիմաթ միւշ-
 քիլաթ իլէ գապլը տըր . շիւնքի էն էվվէլ Վ.ի-
 թապի Շ էրիֆէ զըտտ կէլիր : Ա է հուտիլէրէ Վ.ի-
 թապի Շ էրիֆի քենտի էվլատլարընա օգուճագ ,
 վէ օնլարա հէր վագըթ վէ հէր եէրաէ էօյրէթ-
 մէք էմր օլունմուշ իտի : Պագ Վ. ()րին . Գ . 7 :
 Ա է պու էմրին խիւլասասընը Վ.ուրթարըճըմըզ
 թէքրարլատը , տէյէրէք Վ.իթապլարը թէֆթիշ
 էտին Թ" : Յովհ . Ե . 39 :

Ա է թէքրար՝ սայալըմ քի պէն պիր ճահիլ տ-
 տէմ իմ , եալընըզ տիւզ օգուճագ պիլիւր իմ , վէ
 սէն Վ.իթապի Շ էրիֆիմի էլիմտէն . ալըպ տօղ-
 րուլուղուն թէֆթիւրինի էտինմէք վէ խէլասըն եօ-
 լունա գուլաղուղլանմագ իչիւն Վ.իլիսէյէ տանըշ-
 մագ թէնպիհ էտէրսին , լաքին Վ.իթապի Շ է-
 րիֆսիզ նէրէտէ պուլա պիլիւրիմ սահիհ Վ.իլի-
 սէյի , Վ.իթապի Շ էրիֆսիզ քիմի՞ն հիւքմինէ
 կիւվէնէ պիլիւրիմ , քի եանկրլմագսըզըն պանա
 Վ.րիստոսուն սահիհ Վ.իլիսէսի հանկըսը օլտու-
 ղունու էօյրէթսին : Չիւնքի աշիքեար տըր քի
 Վ.իլիսէյէ տօղրուլուղուն թէֆթիւր էտիճիսի կի-
 պի կիւվէնտիյիմտէն էվվէլ , սահիհ Վ.իլիսէ
 հանկըսը օլտուղունու ֆարլ տըր քի պիլէյիմ :
 Տէֆա՛ սայալըմ քի էօյլէ զիւլիւմիւ օլտուն քի

պիր գաչ վասիժապէր իլէ՛ Քիժապի Շէրիֆին
եարարմը օլմայարագ սահիճ Քիլիսէ հանկըսը
օլտուղունու Ֆէրք էժմէյէ գատըր օլայրմ, քի
պու տա միւմքինսիզ աիր, պու ճիւմլէ պէնիմ
միւշքիլէրիմ պիր աղ պիլէ հալլ օլամաղ, շիւն
քի քիմ կէօսժէրէ պիլիր քի մալիւմաժ էտին-
մէք իսժէտի իմ շու Ֆէլան մատտէ ի Քիլիսէ
նա՞օրլ թէֆսիր էտէր, վէ պէլքի տէ ասըլ պէ-
նիմ խէլասըմ օնուն իւղէրինտէ սապիժ օլուր :
Մէսէլա, պիլմէք իսժէրիմ քի Նիկոդեմոսա
նէ՛ տէմէք իսժէտի Քուրժարըճըմըլ շու սէօղիւ
տէմէք իլէ քի “Նկէր պիր քիմէ թէքրար տօյ-
մաղսա, Նլասըն փատիշասըղընը կէրէմէղ”, վէ
պու սէօղիւն պանա տա միւնասիպէժի օլմասընը
վա՞ր մը տէյու անկլամաղ իսժէրիմ : Քիմ պա-
նա մալիւմաժ վէրէ պիլիր Քիլիսէնին նա՞օրլ
թէֆսիր էժտիղինի : Նճէպա Քիսգօփո՞ս մը .
ամմա օ եայընըլ պիր թէք ատէմ աիր, վէ Քի-
լիսէնին թէֆսիր էժմէտի հաղղընտա՛ սատէճէ
քէնտի զիւիւմիւնիւ պանա կէօսժէրէ պիլիր : “Նէ
տէ Մինագոսլար պէնի պու մատտէ հաղղընտա
էմին էտէ պիլիր, շիւնքի կէօրիւրիւմ քի օնլարըն
պիրի օ պիրինէ զըտտ տըր : Քմտի օնլար տա
հասպ էլ իճապ եանկըլմաղ զըլաղուղտըր օլա-
մաղլար կէրէքլիյէ : “Նէ՛ տէ Քիժապի Շէրի-
ֆին թէֆսիրինի եանկըլմաղ էօյրէտէն կիպի օնա
վարմաղ իշիւն Քոիստոսուն ճէմի Քիլիսէսինին
սիճիլի իլէ սապիժ օլունմուշ պիր թէֆսիր Քի-
ժապը վար : Վէ պէօյլէ պիր քիժապ օլսատա՛
մալիւմաժսըլ վէ պիլկիսիզ պիր ատէմէ Քի-
ժապը Շէրիֆի անկլամաղ նէ գատար միւշքիւլ
կէօրիւնիւր իսէ, պու տախի էօյլէ կէօրիւմէյէ-
ճէք մի : Վէ սայըր պիր եանկըլմաղ թէֆսիր է-

տէնէ միւհճած օ՛րմայաճաղ մը յըմ օ քիժապըն
 Քիբրինի պանա անկլաժմայ իշին, թըպքը նա-
 սըլ քի էվէլ պիրիսինէ միւհճած օլտում Վի-
 թապի Շէրիֆին Քիբրինի պանա թէֆսիր էթ-
 մէյէ իսէ : Ա է էկէր պիրի պունա գարշը սէ-
 պէպլէր կէթիրիսէ, ինանմալը տըր քի ինսան
 գատըր տըր Ալլահըն էտէմէտիյինի իճրա էթմէ-
 յէ : Չիւնքի պու զիւիւմ իլէ ինսան գատըր օլա
 պիլէճէք Ալլահըն էտէ պիլտիյինտէն զիյատէ
 կէրշէքլիյի աշոգ էօյրէթմէք պիլկիսիզլէրէ . քի
 պէօյլէ սէօզ սէօյլէմէսի քիւֆր էթմէք տիր :

Ամա էկէր խէլասըն սահիհ եօլունու էօյրէն-
 մէք արղու էտէր իսէն, տէյիլ սալթ Վիթապի
 Շէրիֆի սէն քէնտին օգոււմալը սըն, իլլա տիւղ-
 ճէ Վուհ էլ Վուտսա կիւվէնէրէք օնու օգոււմա-
 ղա պօրճլու սուն : Յակորոս տէր . “Այէր սիզ-
 տէն պիրի իլմտէն էքսիք իսէ, հէփիսինէ ճէօ-
 մէրտլիք իլէ վէրէն վէ սիթէմ էթմէյէն Ալլահ-
 տան տիլէսին, վէ օնա վէրիլէճէք տիր” : Յակ .
 Ա . 5 :

Իմտի՛ Վիթապի Շէրիֆի Վուհ էլ Վուտ-
 սուն եարտըմը իլէ օգույան պիլկիսիզ ատէմ,
 տօղրուսունու սէօյլէյէրէք, սատէճէ քէնտի իլ-
 մինէ կիւվէնէն պիլկիճտէն Աերշէքլիյին պիլկիսի-
 նէ կէլմէյէ տահա զիյատէ մուաֆֆիգ օլա պի-
 լիր : Վիլիսէ թէվարիսի պունուն հէր տէհրտէ
 պէօյլէ օլմասընա շէհատէթ էտէր : Ալլէրինտէ
 Վիթապի Շէրիֆլէրի օլան սաֆտէրուն ճէմա-
 աթ, տիւնեապի՛ նէֆսի վէ սալթանաթը սէվէն
 քիլիսէ խատէմէլէրի կիպի եանկըշլոգ իճատ
 էթմէք թէհլիքէսինտէ օլամազլար : Չիւնքի հա՞ն-
 կը տէհրտէ պիր պէօյլիք Էերետիկոս շոգմըշ
 տըր էօյլէ պիր ճէմաաթտան : Սահիհ տիր քի

Ճէմաստ պիլկիսիզ լիքտէ սագլանըպ՝ կերչէքլիին
փունկարը վէ գանունու օլան Քիթապի Շէրի-
Ֆէ եադլաշմադա մէքս օլունմուշ տրր, օ զէմա-
Տիլէքեար ատէմլէրէ գօլայ օլուր օնլարը եանկլի
ւըշլըդա կէօթիւրմէսի: Ամմա՝ վէր Քիթապ
Շէրիֆի ճէմաստըն էլինէ, էօյրէթ օնլարա ետ-
լընըզ Վուհ էլ Վուտսա կիւվէնէրէք օնու օգու-
մագ, վի Վրիտիան թալիմատլարընը օ Քի-
թապըն էօյրէթտիղի իլէ ըուպար էթմէք. պէօյլէ
էյլէ, վէ իշթէ պէօյլէճէ ճէմաստը եանկլըշ-
լըդտան սագընտըրմագ իշիւն ինսանըն ճէմի էտէ
պիլէճէյինի էթմիշ օլուրսուն:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0653254

